

Uj LA

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9-11.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 144 (1290) sz. * Vasárnap, 1936 június 28

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A REX jelszava: becsület

A belga választások eredménye ismeretes. Érdekes azonban megismerni közelebbről azokat a jelenségeket és változásokat is, amelyek az új választással jártak. Tudott dolog, hogy a régebbi belga választások alkalmává a polgárok nem nagyon törték a fejüket, hogy kire szavazzanak. Mindössze három számottevő párt volt: a katolikus, szocialista és liberális. Időnkint a katolikusok, vagy szocialisták voltak főlényben. Legutóbb, 1932-ben, az ország háromhetede a katolikusokra, háromhetede a szocialistákra szavazott le. Az egyhatedbe tartoztak a liberálisok, kommunisták és flamengánok. A mostani választásokkal a helyzet képe lényegesen megváltozott, mert egy egészen új párt előretöréséről győződhetünk meg, melynek győzelme főleg a szenátorválasztások eredményét illetően meglepően nagy és páratlan az utóbbi évek választásainak a történetében. Ez az új párt a REX. Erdemesnek tartjuk néhány sorban közelebbről is foglalkozni ezzel az újszülött párttal, mely elért eredményeivel a legrégebbi belga pártokat is megszégyeníti.

A Rexnek megalapítója egy egészen fiatal és energikus újságíró: Léon Degrelle, Belgium új apostola. Hallatlan szellemi erő és munkabírási jellemzi ezt a fiatalembert, aki a katolikus louvaini egyetemen járt, újságírással foglalkozott, könyveket adott ki és megindította saját lapját, a *Rex*-et, melynek mostani példányszáma nagyobb már, mint a legrégebbi szocialista lapoké. (Naponta 100.000 példány francia, flamand és német nyelven.) Degrelle pártja katolikus és fasiszta párt s megvalósítandó programjának két fő pontja van: „nagytakarítás”, vagyis a már eddig öt milliárdra rugó közéleti visszaélések megszüntetése és a korporatív állam megalkotása.

Előttünk fekszik a *Rex* néhány példánya, amelyekből könnyen megismerhetjük L. Degrelle egész programját. 1. Politikai reformok: a kormányzás állandósítása, a parlament évi kéthónapos ülésszakának a bevezetése, a közéleti visszaélések drákói szigorral való megtorlása, általános és titkos szavazati jog, a nők választójogának kiterjesztése, az apa és az anya pótszavazati jogának elismertetése, a nemzetpolitika főbb kérdéseinek állandó és rendszeres ismertetése a néppel, kimondottan népi alapon nyugvó kormányzat. 2. Társadalmi, szociális reformok: Korporációk kiépítése, munkabírószékek létesítése, a munkások és középosztálybeliek megóvása az elproletáriusodástól, általános közmunka-kötelezettség, a kisbirtok védelme, a házasság munkavállalási jogának megszüntetése, a hitel decentralizációja, harc a pornográfia ellen.

Egyetlen jelszava van Degrelle-nek: a *becsület*. A rex-párt mindenekelőtt valóságpolitikát kíván művelni és tulajdonképpen a katolikus párttal való egyesülés után országalkotó egyetlen párttá akarja magát kifejleszteni. Ha Degrelle bírja az iramot, ez sikerülni fog neki, mert munkavállalási készsége és kitartása szinte páratlan az európai politikai életben. A választásokat megelőző négy hónapban napnap után reggeltől estig konferenciákat tartott Belgium különböző városaiban. Sokszor öt-hat beszédet is mondott naponta. Ejjel az

A népszövetségi tanács zárt ülésén Titulescu és Litvinov támadták a chilei indítványt

Titulescu szerint nem a Népszövetség alapokmányát, hanem az embereket kell megváltoztatni

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsa péntek délután 5 órakor zárt ülést tartott. Az ülésen az elnöklő Eden felolvasta Ciano olasz külügyminiszternek a Tanácshoz intézett jegyzékét. A jegyzék közli, hogy Olaszország a már ismert okokból nem vesz részt az abesszin ügy megvitatásában és így kénytelen távolmaradni a locarnói kérdés tárgyalásától is. Reméli azonban, hogy a helyzet mielőbb tisztázódik s ez lehetővé teszi, hogy Olaszország is bekapcsolódjék a tanácskozásokba.

A továbbiakban az ülés a Népszövetség reformjának kérdésével foglalkozott.

Litvinov szovjet külügyi megbízott gúnyosan bírálta Chile indítványát, ami ellen Titulescu is hevesen kirohant. Titulescu szerint nem az alapokmányt, hanem az embereket kell megreformálni. Tiltakozott az alapokmány meggyöngítése és tekintélyének aláásása ellen. Nem engedti, — úgymond, — hogy hozzányuljanak a nemzetek egyenlőségének elvéhez.

Delbos francia külügyminiszter közvetíteni igyekezett. Végül a Tanács a vitát a közgyűlés elé utalta.

Kedden ül össze a Népszövetség közgyűlése.

Genfből jelentik: Blum francia miniszterelnök szombaton érkezik Genbe és vasárnap tanácskozik Edennel és Delbos-val. Delbos

szombaton a Kisantant és Balkán-szövetség küldötteit látja villásreggelin vendégül.

A Népszövetség Tanácsa hétfőn, a közgyűlés kedden ül össze.

Lloyd George még mindig az elárult angol nemzetet emlegeti, hoggy Edent üsse.

Londonból jelentik: Lloyd George pénteken egy emlékünnepevényen beszédet mondott. Ennek során ismét élesen támadta a megtorlások elejtését s ismert háborús szólamiat hallatta.

— A rettenhetetlen Anglia, — mondotta többek között, — mely sohasem ismerte a meghátrálást, ötven nemzet élére állt Genben és ezt az ötven nemzetet gyalázatosan elárulta. Egymásután három külügyminiszter feladta a játszmát, mert nem volt bátorsága keresztülvinni azt, amire vállalkozott. Mellettük volt pedig a világ két legnagyobb hadserege, a francia és szovjet-orosz s az egész földközi-tengeri haderő és itt volt a kitűnő alkalom, hogy a jog uralmát megalapítsuk. Ugy látszik, az angol kormány fél a megveréstől. A csapda ajtajához csaltuk Abessziniát s mikor belépett a csapdába, hecsaptuk mögötte az ajtót. Papírrongyként szétléptük az alapokmányt és lábball tiportuk a nemzetközi jogot.

Olaszország a Földközi-tengeren újabb flottatámaszpontot létesített

Londonból jelentik: Az angol lapok azt a feltűnést keltező hírt közlik, hogy Olaszország a Földközi tengeren újabb flotta-támaszpontot létesített. A lapok riasztó hírekben számolnak be arról, hogy Olaszország katonailag megszállta a Maltától északnyugatra 160 mérföldnyire fekvő Pantellaria szigetet. Ez a sziget félúton fekszik Szicília és Tunisz között és hajózási szempontból igen fontos, mert mely-

vízű fekvése következtében nagy csatahajók kikötésére is alkalmas. A sziget az afrikai parttól 50 mérföldnyire, a szicíliai parttól 80 mérföldnyire van és stratégiailag nagy jelentőséggel bír. A lapok azt hangoztatják, hogy Pantellariának még Maltánál is nagyobb hadászati jelentősége van, főként Olaszország szempontjából.

újságját szerkeszti. Közben könyvírásra is szakít időt. (Legújabb kétkötetes műve most hagyta el a sajtót.) Óriási tömegeket mozgatott meg. Májusban a brüsszeli Palais des Sports-ban 30.000 ember előtt ismertette programját. A közéleti visszaélések ellen indított hadjáratából győztesen került ki, mert minden egyes alkalommal eredeti írással bizonyította be az

igazát. Népszerűsége óriási. A középosztály, a katolikus munkásság és ifjúság, az állami alkalmazottak és értelmiségiek mind mellette vannak. Degrelle a jövő embere, mert politikai programja a jövő Belgium jobb sorsának a letéteményese. A Rex a jövő pártja, de Degrellel él, vagy bukik.

Heszke Béla.

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ (Román Nauheim)

Természetes, páratlan szénsavas, radióaktív sós, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás SZIV és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árákkal.

Modern napfényes uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausálkurák az „Európa” utazási irodák utján.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, BUZIAS, BANAT.

Dr Popovici Nicolae görögkeleti püspök ünnepélyes fogadtatása Oradeán

Szombaton délelőtt érkezett a virág- és zászlószobába öltözött oradeai állomásra dr Popovici Nicolae, az új görögkeleti püspök hivatalának elfoglalására. A pályaudvar előtt óriási néptömeg gyűlt össze. Zsúfolva volt a pályaudvar előtti tér is. A pályaudvaron a polgári társadalom és a hadsereg előkelőségei, továbbá az iskolák növendékei, zászlók alatt a környékbeli falvak küldöttségei sorakoztak a fogadtatásra. A görögkeleti teológusok énekarának éneke zendült fel, amikor berobogott a püspök vonata. Mikor megállt a vonat, dr Popovici püspök a vonat lépcsőjéről áldást osztogatott, majd a síneken átfektetett piros szőnyegen megindult a váróterem felé, melynek ajtajában elébe lépett dr Bledea polgármester és néhány szívvelyes mondattal üdvözölte. Utána Ilcusu tábornok intézett rövid üdvözlőbeszédet a püspökhöz. A feldíszített elsőosztályú váróterembe vonultak ezután, ahol Moza Zacharia, görögkeleti püspökhelyettes üdvözölte dr Popovici püspököt, aki meghatóan fogadta a hozzáintézett szavakat. Válaszában a polgármesterhez, a tábornokhoz és a törvényszéki elnökhöz külön-külön beszélt, megköszönte az oradeai más egyházak képviselőinek megjele-

nését, akik között a római katolikus egyházat dr Molnár Kálmán püspöki helynök képviselte. Dr Popovici Nicolae püspök afölötti örömeinek adott kifejezést, hogy az oradeai görögkeleti egyház püspöke lehet. Kéri a hatóságok és a hadsereg támogatását munkájához, amelynek két oltára van: az egyik Krisztusé, a másik a nemzeté. A polgármestert arról biztosította, hogy az oradeai görögkeleti püspök mindig tá-

masza lesz nemes törekvéseiben és a város elrománosításában. Ilcusu tábornokot különösen meleg szeretettel üdvözölte, mint akinek szülőhelyét is ismeri az ország baloldali határa közelében, szívéből kívánja neki, hogy jól megvédje az ország jobboldali határát.

A püspök beszédét lelkes éljenzés között fejezte be. Utána Rodica Nes, a Gojdu-liceum igazgatójának szép kisleánya mondott üdvözlőbeszédet és átnyújtott egy sárga rózsacsokrot. A város román hölgytársadalmának nevében Sofie Mihutin, kereskedelmi iskolai tanár neje üdvözölte nagy virágcsokorral a püspököt, aki ezután a piros virágokkal díszített négylovas hintóba szállt és a görögkeleti katedrálisba hatolt, ahol rövid Te Deumot tartottak, majd kíséretével együtt a püspöki palotába vonult, ahol a további egyházi üdvözlések következtek.

Lapunk zártakor a püspök kocsiját az állomástól a templomig kísérő fogatok felvonulása még tart. Szombaton délután 6 órakor ismét istentisztelet lesz a katedrálisban, amelyet Balan aradeai metropolita fog celebrálni.

Vasárnap délelőtt a rendes ünnepi istentisztelet után a püspöki palotában fogadás lesz, amelyen dr Popovici Nicolae püspöknek bemutatkoznak a város kulturális és gazdasági életének reprezentánsai. Délelőtt pedig a Kereskedelmi Csarnok nagytermében bankettet tartanak.

A francia polgárok kötelesek bejelenteni külföldi követeléseiket

Allamosították a világhírű Schneider-Creuzot fegyvergyárat

Párizsból jelentik: A francia képviselőház pénteken 582 szavazattal egyhangulag megszüavazta azt a törvényjavaslatot mely szigorú büntetés terhe alatt kötelezi a francia polgárokat külföldi követeléseik bejelentésére. A rendelkezés ellen vétőket szabadságvesztéssel és az elítéltől összeggel egyenlő pénzbüntetéssel sújtják.

Ugyancsak pénteken a kormány betérjesztette a kamara elé a hadiipar államosításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat csak kevés üzemet érint mindössze tíz gyár államosításáról

van szó. Köztük van a Schneider-Creuzot gyár is.

Menakadályozzák az arany kiáramlását.

Párizsból jelentik: A francia bank aranykészlete, mely 1933-ban 90 milliárd frank volt, most alig 55 milliárd. Archimbaud képviselő, a kamara honvédelmi bizottságának előadója, ezzel kapcsolatban a közvéleményt arra figyelmeztette, hogy az arany további kiáramlása Franciaország hadikincsét veszélyezteti. Számolnak azzal, hogy ha az arany kiáramlása tovább tart, a kormány erélyes intézkedéseket fog tenni.

HEYMAN SZINKÖR

Óriási sikerrel fut:
CHARLES BOYER
„hamiskártyás”
Matiné 11-kor! 3-kor olcsó helyár!

Mai fiatalok

Írta: Farkas István

Sohasem látták egymást, tehát sohasem is találkozhattak. Most egymás mellett álltak a templomban. A leány elefántesontesatos imakönyvből imádkozott, a fiú negyvenfilleres énekeskönyvből kereste a szöveget, melynek zenéjét éppen most intonálta a karnagy a kóruson. Régen elhangzottak már az első sorok, mikor a fiú is énekelni kezdett. Szép, tiszta, csengő férfias hangja volt. De énekében valami rejtett bú visszhangzott. Ránézett a leány és egyetlen pillantásával megállapította, hogy ezt a fiút senki sem tartja rendben. Felöltőjére a gombot saját maga varrta fel s hogy a kabát akasztója hiányzik. Amúgy azonban semmi baj nem volt vele, a hideg mosdóvízbe öntött pár csöppnyi illatosító kellemes légkört varázsozott köréje. Ujjai ápoltak, keze pedig sportembert árult el. Erő és egészség árad az egész emberből. Eszébe jutottak a leánynak azok a falragaszok, melyekről valami evezős fiú a tejóriási táperejét magyarázza.

Mikor a Salve Regina elhangzott s a fiú abbahagyta az éneket: csak akkor vette észre, hogy figyelik. A makulátlan lélek bátor tekintetével fordult a leány felé. Szívét kitágította a mise csodálatos hatása. Tudta, itt nem kell félennie, sem az élettől, sem emberektől. Érezte,

hogy érdeklődését maga Isten szentesíti. Pillantása falálkozott a leányéval s megakadt rajta. Nem az alakján, nem a haján, az öltözékén. Még csak a szemén sem. Míse közben az igaz embernek nincs is ideje, sem kedve ahhoz, hogy földi érdeklődéssel forduljon egy nő felé! De amit a szív érez oly pillanatban, amikor ösztönszerűen saját jövője felé hajlik s ha ez a jövő történetesen egy leány személyével áll kapcsolatban: ez az érzés még elfér a templomban és beilleszkedik az ima kereteibe! Ilyenkor hegedük sirnak a Mennyben és angyalok csapkodják össze szárnyaikat örömlökben. Mi is lehet kedvesebb az égiek előtt, mint két ember tiszta szerelme, az a szerény földi trónus, amit oly gyakran piszkítanak be a szív uzorásai és a hus tűzei!

— Csinos, tiszta, szelíd leány lehet — gondolta a fiú magában. — Bizonyos, hogy nagyon figyelnek rá a hozzátartozói! Nem festi, nem ruzsozza magát, Bizik eredeti szépségében s nincs szüksége hamisításra. Igazi nő! Templomba jár és valóban imádkozik! Ruhája nem feltűnő. Istenem, ha felnézhetnék rá... én, aki ottfont sohasem ismertem, akit soha senki nem gondozott, aki egyedül verekszem a léttel s nincs senkim, aki... igen... észrevették... megvarrná az akasztót, hátul a kabátomon... mi történne, ha megfogná a kezét és ketten imádkoznánk?

...mi lenne, ha így szólnék hozzá: — kis-

asszony, én egy szegény, elhagyatott ördög vagyok, aki oly nagyon szeretne szeretni, s mindenképpen oda szeretné adni sovány keresetét valakinek, hogy vigyázzon rá, ossza be, s gondoskodjék rólam! Miért szaladgálok egyedül a nagyvilágban? Hogyan lehet, hogy nem találom élettársat, mert félek a festéjküjtől, selymeiktől, igényeiktől? S miért éppen itt, Isten szent házában érzem, mintha most... ebben az órában... fordulat történe a sorsomat illetően?

Miközben így elgondolkodott, öntudatlanul már meg is tette az elhatározó mozdulatot. A leány imára kulcsolt jobbját után nyúlt s magában mélységes bocsánatot kért a vakmerőségért. Aztán az oltárra nézett s onnan remélt menteséget teltére. Meg is kapta. A leány tovább imádkozott és hagyta, hogy a kezét fogják. Hiszen ezer esztendeje, hogy ismeri ezt a fiút, tizezer esztendeje, hogy szereti és százezer esztendeje, hogy sajnálja! Láta a fiú arcáról eltűnni a pirt és felfedezte szemében a gyötrelmes félelmet. De látta benne az erős férfit is, aki merész és gyors és küzdőképessé s aki mellett egy asszonynak sohasem lesz félnivalója!

Kéz a kézben lépegettek ki a templomból mise után. És a fiú megszólalt.

— Bocsásson meg. Nem tudtam, mit tettek. Talán nem is lett volna szabad!

— Talán én voltam, aki a figyelmet magamra irányítottam és ez bűn — szabadkozott a leány. — Voltaképpen azon gondolkoztam, ne-

Kijelölték az érettségi biztosokat

Bucuresti. Saját tud. A közoktatásügyi minisztérium kijelölte az érettségi bizottságokat. Ezek Transylvániában a következők:

22. sz. bizottság Cluj, a Baritju liceum helyiségében. Itt vizsgáznak a Baritju liceum, a pedagógiai szeminárium növendékei, továbbá a római katolikus és az unitárius fiuliceumok növendékei. Elnök: *Popescu Voilesti* cluji természettudományi egyetemi tanár.

23. sz. bizottság a Regina Maria liceum. Itt vizsgáznak az állami leányliceumok mellett a cluji ref. fiu, ref. leányliceumok és a római katolikus leányliceum. Elnök: *Silviu Dragomir* cluji egyetemi tanár.

24. sz. bizottság Turda. A fiuliceum helyiségében vizsgáznak a turdai állami fiu- és leányliceumok, az aiudi állami és az aiudi ref. leányliceum növendékei. Elnök: *Lupas* cluji egyetemi tanár.

25. sz. bizottság, Targu-Mures. Az ottani állami liceumok mellett a tg.-muresi ref. liceum. Elnök *Avramescu* cluji egyetemi tanár.

26. sz. bizottság, Dej, a fiuliceum helyiségében. A deji, nasaudi, gherlai román liceumok és bistriai evangélikus liceum. Elnök: *Narly* cernauti egyetemi tanár.

27. sz. bizottság: Blaj. A blaji, sighisoarei, dumbraveni román liceumok és sighisoarei evangélikus német liceum. Elnök: *Pop Sever* cluji egyetemi tanár.

28. sz. bizottság, Deva, a fiuliceum helyisége. Devai, albauliai, orasliei, petrosani, bradi román liceumok és az albauliai római katolikus liceum. Elnök: *Borza* cluji egyetemi tanár.

29. sz. bizottság, Sibiu, fiuliceum helyiségében. Sibiu és mediaszi állami liceumok és a sibiu evangélikus német liceum. Elnök: *Stanciu* cluji egyetemi tanár.

30. sz. bizottság, Brasov, Saguna liceum helyiségében. Brasovi, odorheui, gheorgheni román liceumok.

31. sz. bizottság, Brasov, Mesota-liceum helyisége. Román liceumok mellett a brasovi római katolikus, odorhei római katolikus, cristuri unitárius, sft-gheorgheni református liceumok. Elnök: *Juga*, cluji egyetemi tanár.

32. sz. bizottság, Oradea, Gojdu liceum helyisége. Itt vizsgáznak az oradeai fiu és leányliceumok, az oradeai zsidó liceum, a beiusi, carei, simleuli liceumok, zalaui ref. liceum. Elnök: *Dacovici* cluji egyetemi tanár.

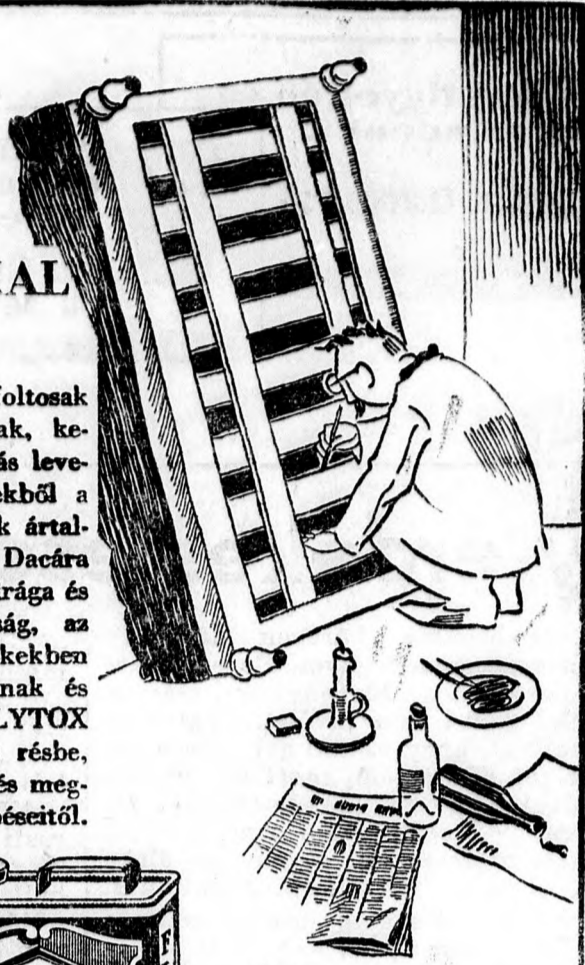
33. sz. bizottság, Satu-Mare. A satumarei római katolikus és református liceumok. Elnök: *Ionescu* cluji egyetemi tanár.

34. sz. bizottság, Timisoara. Loga liceum helyisége. Caransebesi, lugoji, oravitai liceumok. Lecium Loga Timisoara, Moise Nicoara, Arad. Elnök: *Marcu* bucaresti egyetemi tanár.

35. sz. bizottság, Timisoara, Carmen Silva liceum helyisége. Vizsgáznak a Carmen Silva liceum Timisoara, a német lugoji leány, római katolikus, aradi, timisoarei piarista, Notre Dame Timisoara.

POLOSKAKAT MARÓ FOLYADÉKOKKAL ELÜZNI...

annyt jelent, hogy butorai foltosak lesznek, azok megrongálódnak, kezeinket összeégetjük és a lakás levegőjét elrontjuk, mert az ezekből a folyadékokból keletkező gázok ártalmasak a szemekre és tüdőre. Dacára annak, hogy ez kellemetlen, drága és mégis eredménytelen fáradság, az eldugott és észre nem vett fészekekben a rovarok gyorsan szaporodnak és újra mindent ellepnek. FLYTOX ellenben behatol minden kis résbe, amelybe a rovarok elbujnak és megölik a poloskák kinző csipéseitől. Használjon FLYTOX-ot!

A rexisták tisztogatják a belga közéletet

Brüsszelből jelentik: A kamara pénteki ülésén *Van Zeeland* miniszterelnök beszédében célzott arra a mozgalomra, melyet a rexisták a korrump politika ellen indítottak.

— *Az ország tiszta, csak a miniszterek becsstelene!* — kiáltotta közbe *Hertogue* rexista képviselő.

Erre óriási izgalom támadt, még a szocia-

listák idős vezére, *Vander Velde* is elvesztette önuralmát és majdnem tetteleg bántalmazta az egyik képviselőt.

Hertogue erre felállt és kijelentette, hogy a jelenlegi kormányra nézve visszavonja a „becstelenségek” kifejezést, de a régebbiekre fenn tartja.

kergessem-e el magát? Így mégsem lehet ismeretséget kötni...

— A templom belseje legalább is annyira szent, mint a szülői ház — erőszakoskodott a fiu.

— Szülői ház? Jaj, hiszen ezt én nem is ismerem!

— Maga sem? En sem! Kivert kutya vagyok, csavargó, gazdátlan ember... tíz éves korom óta magamra hagyott gyerekek... aki nem köszönhet meg semmit szülőinek, hanem minden sikere, vagy boldogtalansága után az Eg felé rebeg hálát...

— Csodálatos, magam is így vagyok — felelte a leány és apró kendőjével a szeméhez nyult. Ebben a pillanatban megkondult a delet jelző nagyharang. És ekkor mindkettőnek eszébe jutott a Föld!

— Kutasi Pál gépészmeznéri vagyok — sóhajtott a fiu — és most el kellett mennem ebédelni! Sajnálom, hogy nem maradhatok továbbra is maga mellett, de fontosnak kell lennem, mert különben a jobb falatokat eleszik előlem a protekciósok... könyörgöm, adjon alkalmat, hogy találkozhassunk...

— Az én nevem Mária. Ráró Mária. És a Barsai-utcai elemiben tanítok. Mint helyettes tanítónő. És én is ebédelni megyek és én is sietek, mert friss dolgokat szeretnék enni... hát mondjuk... holnap, mikor is... öttől hatig német különórát volna... mondjuk, hat-

kor az iskola előtt... merre tart?

— Ide a büffébe! A Berli-ni-téren. Tudja, én állva étkezem! Nekem senki sem terít asztalt... darab papiros az asztalkendőm... hol itt, hol amott löknek oldalba... higgye el, meguntam már...

— No, ha ide, a büffébe tart, maradjunk együtt! En rendszerint két sarokkal lejjebb térek be egy mentőhelyre. Nyolcvan az ebéd, hatvan a vacsora. Nem telik több a jövedelemből...

Alig fértek be a helyiségbe. A leány odaadta a nyolcvan fillért a fiunak és ez nagynehezen kiverekedte a pénztárnál az étel kiszolgáltatására jogosító gépcédulákat. Maguk hozták a pulthoz a levesüket, meg a többit. Szépen, szeliden jóévtvágyat kívántak egymásnak. Pillanatig összetett kézzel álltak a pult előtt. Mögöttük embertömegek nyüzsgöttek, pincérek kiabáltak, a pénztárgép csattogott s a kisasszony hangosan kiabálta a számokat... huszonegy... fröccs... tizennyolc és egy kenyér... kilencven...

Es ezalatt ők elmondták az asztali imát, holott az asztal hiányzott. És talán először életükben, jóízűen megebédeltek.

— Mondja, Mária, jól van ez így? — kockáztatta meg a kérdést a fiu. — Kívül lenni mindenem, ami szép, kedves, család? Ha én egyszer úgy mehetnék munkába, hogy tudnám, hogy otthon azalatt, míg dolgozom, valaki gon-

dos, tiszta lakástakarítás közben ebédet főz... ha tudnám, mire hazaérek, ott áll az asztal megterítve... várnak... nem lökődnek, nem taszigálnak... várnak és kínálnak és azt mondják: még egy keveset, édes fiam... jaj, miért kell nekünk, fiataloknak ilyen zürzavarban élni?

A leány nem válaszolt, csak lesütötte a szemét, aztán bánatosan kifelé indult a nyüzsgésből.

— Nézze, Mária, Maga is büffében étkezik, én is. Mily szép lenne, ha megsegítenék egymást, mondjuk, egy egy esztendő mulva! Összszednők, amit keresünk, maga számontartaná a pénzemet, lisztet venne rajta meg fát, meg zsirt és asztalkendőt, meg tisztára csiszolt evőeszközöket... és kettőnknek főzne... és...

— Hogy beszélhet ilyeneket, mikor csak egy órával ezelőtt ismert meg?

— Maga is jól tudja, hogy az élet mai irama nem tűr haladékokat! En magát már nagyon régóta ismerem. Ez az óra több, mint elég ahhoz, hogy otthonra, családra gondolhassak! Mert soha el ne feledje: akiket Isten hozott egymás közelébe, azok sohse féljenek a jövőjüktől! Istennek egyetlen órája több, mint millió emberöltő!

Kifordultak a lármás, tomboló körútra, aztán elváltak. De akkor már tudták, hogy egy év mulva fehér asztalterítő kerül Kutasi Pál szerezni otthonának asztalára...

Idé figyeljen mindenki!
Str. Ciorogariu 1

Vegy tisztítást és ruha-festést
Str. Ciorogariu 34

Olcson, tökéletesen végzünk
P. Unirii 2.
(Czillér mellett)

Egy érdekes eset

Egy régi törvény megdöntése

A nagyközönség körében az a hit, hogy a szerencse szeszélyes. Ez a szeszélyesség valóságos törvénynek számít, amely alól senki sem kivétel. Valóban, ritkán hallani, hogy valaki azt mondaná: ezt a dolgot elintézttem, mert én, mások segítségével, kedvező körülményeket teremtettem. Az egész világ azon a hiten van, hogy a szerencse az ember ölébe pottyán, az égből, váratlanul, hivatlanul.

Ezt a hitet látszólag alátámasztja a mindennapi esemény is.

De valóság egészen más. Nem fogjuk a szerencse lényegét filozófiai alapon taglalni, mert túl hosszadalmas lenne, noha igen egyszerű is amellet. De vegyünk egy példát, amely nálunk gyakran fordul elő.

Június 15-én volt az Állami Sorsjáték utolsó osztályának húzása. Több, mint huszan nyertek egymillió és azon felüli nyereményt és a szerencsések igen nagy száma nyert 70.000-tól egymillió lelig terjedő nyereményt. Közülük néhányal beszélünk és meggyőződünk, hogy a népies hitnek, hogy a szerencse szeszélyes, nem nagyon van alapja.

Igy három milliomos, akik a nagy

„AURORA” sorsjegyvirodánál játszottak, majdnem azonos választ adot.

„Régi játékosok vagyunk” akik a szerencse után lártunk lénésről-lénésre”.

„Nem vesztettem el hitemet soha. — tette hozzá a milliomosok egyiké. — Az „AURORA” sorsjegyváruda egyik bucaresti székhelyén játszottam és mindössze kétszer nyertem vissza a pénzemet. De hallgattam a sorsjegyváros tanácsára és különösen a nontos, eleáns és barát! módtól elragadtatva, amellyel mindenkor meghosszabbításra átadta sorsjegyemet, tovább játszottam, anélkül, hogy meghátráltam volna. A hitem segített talán sokkal inkább, mint a szerencsém. Gratuláljon, újságíró ur, mert milliomos lettem!”

Gratulálni is lehetett neki! Egy millió nagy dolog. De nem kevésbé dicséretes az „AURORA” sorsjegyváruda szervezete. Székhelyei és az egész országban található árudái megkönnvítik a játékosoknak a sorsjegyek vételét. A sorsjegyek óriási száma, amelyet elhelyez, megadja számára a lehetőséget, hogy minden húzásnál az igen nagy nyeremények egész sorát ossza ki vevői között.

Ha olyan sorsjegyváruda révén játszik, mint az „AURORA” valamelyik székhelye, úgy valóságos bérletet váltott a szerencséhez. Eltűnik a szeszély, ha az Állami Sorsjátéknak az AURORA-nál vásárolt sorsjeggyel játszik.

Hülénös ceremóniák

Goethe ama kijelentése, hogy „az udvariasság minden külső megnyilvánulásának mély erkölcsi oka vannak”, indokoltnak látszik, ha a késői középkor udvari életének ceremóniái eleveztük fel. Ebben a korban ezeket a ceremóniákat akkor is betartották, ha a velük megfizetett személy fölött már pálcát tört a bíróság. Midőn Connétable de Saint Pol a XV. században a vérpadra lépett, az illiomokkal volt felkészítve. A kendő, amellyel a szemét leköttették s az imápnára vörös bársonvból volt s az elfélt különleges megfizetésnek tekinthette, hogy hóhéra ölébe még senkit sem vezett ki. A burgundi rámulalom idejében, 1411-ben fejezték le Párizsban Messire Mansart du Bois. A szokáshoz híven a hóhér bocsánatot kért a magasrangú elféltől, amiért kezével illett és kötelességét rajta teljesíteni kénytelen. A szerencsétlen a kérelem után még azt is megengedte hóhéréjának, hogy a hemlockát megcsókolja. Jean de Montaignu selvem galáruhában aranyarkantyukkal és két trombitás kíséretében vonult a vérpadra, ahol a halálra ítéltet a nép üdvizsgálással fogadta, csak arra nem gondolt, hogy kiszabadítva őt.

Magától értetődik, hogy ünnepélyes alkalomkor a ceremóniákat még körülményesebb pontossággal tartották be. Az előzőekben oly messzire mentek, hogy miután az előre becsúfítások ceremóniája már úgyszólván időt vett igénybe, szerényeségből senki se akart első lenni az alamizsnaosztásnál. Végre a legtekintélyesebb dáma kezdte meg ezt a mise utáni szokásos adakozást. A nemes vetélkedés azonban azonnal megindult, mikor sor került az „agnus dei” után szokásos „pacificale”-ra, ami a későbbi hókecskának felelt meg. A formákat mindenütt szigorúan betartották és hallatlan hibát követett el, aki megfeledezett a legkisebből is közülük.

A sztrájkmozgalom már átsapott Angliára is

A sztrájkolók megszállták Havre kikötőjét is

Párizsból jelentik: Saint Mazaire város valamennyi gyárában pénteken általános sztrájk tört ki. Majdnem 10 ezer munkás sztrájkol. Le Havreban a dokkmunkások beszüntették a munkát és megszállták a kikötőt.

Londonból jelentik: A nyugateurópai sztrájkmozgalom Angliára is áttért. A witeheadi torpedógyár munkásai pénteken délután nagy szótöbbséggel kimondották, hogy sztrájkba lépnek.

Brüsszelből jelentik: Az antwerpeni kikötősztrájk pénteken délután végetért.

Az indiánok bosszúja

Mexikó Cityből írják: Uj Mexikó hegyvidékén évek óta tartózkodott Taylor Charles népszerű amerikai detektívregényíró, hogy az indiánok különös szertartásait, amint mondotta, a helyszínen tanulmányozhassa. A detektívregényíró különös előszeretettel foglalkozott Mexikó eme táján tartózkodó indiántörzsekkel. Elettudjukhoz is alkalmazkodott olyképpen, hogy egyszerű vígvamban lakott és a sátorban fogadta a törzstörzökök küldöttségét is. Az indiánok az idők során át megkedvelték Taylort és elmondották mindent, ami a regényírórt érdekelte. Az indiánok között akadt egy besugó is, aki nemrégiben elmondotta a regényírónak azt, hogy évekkel ezelőtt miként gyilkoltak meg két hitérítő szerzetest. Taylor, amikor pontosan megtudta a gyilkosság részleteit, regényalakban megírta annak történetét. Ez a regény Taylor halálát jelentette. Egyik este, amikor a detektívregények mérész írója elhagyta sátrát és felhaladt a dombra, hogy annak tetejéről megfigyelje az indiánok éjszakai gyülekezését és a gyülekezés során bemutatott harci játékokat, valaki az indiánok közül mögéje osont és agyonszúrta. A népszerű regényíró meggyilkolását az indiánok is meg tudták és ugyancsak egy besugó jelentést tett a mexikó cityi rendőrségen. A rendőrség megindította a hajszt, az ismeretlen gyilkos után, akit azonban nem sikerült elfogni. A minap váratlan fordulat állott be az egész esetben. Mexikó Cityben a rendőrségen jelentkezett egy fiatal indián férfi, aki elmondotta részletesen a regényíró meggyilkolásának körülményeit. A rendőrség legnagyobb csodálkozására bevallotta, hogy ő maga gyilkolta meg Taylort. Mikor megkérdezték tőle, hogy miért követte el a gyilkosságot, a fiatal indián azt felelte: — Néhány héttel ezelőtt elolvastam Taylor ama regényét, amelyben a hitérítő szerzetesek meggyilkolása történetét megírta. A történet nyilvánosságra hozatala miatt elhatároztam magam arra, hogy végzek a mérész íróval. Ugyanolyan méhem, ahogyan ő a gyilkosságot megírta. A fiatal indián vallomása során elmondotta azt is, hogy a hitérítő meggyilkolásában apjának is része volt. Mikor megkérdezték tőle, hogy apja hol tartózkodik, a fiatal indián mosolyogva azt felelte, nagyon szívesen elvezeti őket arra a helyre, ahová apját két évvel ezelőtt temették. A fiatal indián a rendőrségen letartóztatták, majd rövidesen az ellene lefolytatott eljárás után a bíróság ítéltékni föltette.

Prof. Dr Ranschburger Pál legújabb műve!

A fejfájások okai és gyógyításuk

A tartalomjegyzékből: Mi is a fejfájás? — Ideges eredetű fejfájások — Raumás s csúzos fejfájások — A fejszabák és szabászati fejfájások — Az agyvelőburok és agyvelő betegségeiből eredő fejfájások — A cukorbeteg fejfájásos panaszai — A változás korában lévő (férfiak és nők) fejfájásai — A külső behatások, sérülések okozta fejfájások — Az egyen általános testi tulajdonságai kölcsönhatásából eredő (habituális) fejfájások — Kétoldali és féloldali fejfájások — Az elhízás okozta panaszok — Az asztmás beteg fejfájásai — A migrain rohamok különböző okai — A gyomor és hasür zavart működéséből eredő fejfájások — Gyógyszerek — Diéta — Hormonkezelések — Psychotherápia — Gyógymód — Sebészeti kezelés — Fizikális gyógymódok — A fejfájások teljes gyógyítása — stb., stb.

Ara csak 110 lei és portó.

Beszerezhető KÖNYVOSZETALYUNKNÁL.

A Norddeutscher Lloyd Bremen rendezésében két nagy társasutazás a

berlini olimpiászra

Pontos indulás július 29-én, visszatérés augusztus 19-én.

Egyéni utlevél szükséges, vízumok a részvételi díjban belefoglaltatnak.

Az első utazás programja akként lett összeállítva, hogy az azon résztvevők berlini tartózkodásuk alatt az olimpiai játékok megnyitói ünnepéget és a könnyű atlétikai versenyeket tekinthetik meg.

UTIRÁNY: Sibiu—Halmeu (csatlakozási lehetőség ezen az útvonalon bárhol, ahol a gyorsvonat megáll) (Oderberg—Berlin—Hamburg—Helgoland—Stellingen—Kiel—Bremen—Köln—Bonn—rajnagözössel Bingen—Frankfurt—Weimar—Leipzig—Dresden—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu.

Második utazás a résztvevők berlini tartózkodásuk alatt a kézilabda, hálólabda, labdarúgó versenyeket, nagy katonai hangversenyt és a záróünnepségeket foglalja magában.

UTIRÁNY: Sibiu—Oradea—Halmeu—Oderberg—Leipzig—Weimar—Frankfurt—Mainz—Köln—Bremen—Hamburg—Berlin—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu.

Részvételi díj személyenként a két ut bármelyikére 17.500 lei.

Rezervált ülőhelyek a Stadionban

Jelentkezési határidő: július 5, utlevél beküldésének határideje: július hó 15. Jelentkezéskor az összeg 20% a lefizetendő.

Jelentkezési hely: lapunk kiadóhivatala.

Kérjen részletes prospektust.

Érik a búzakalászs...

Erik is, hajlik is, hullámszik is a mezők aranytengere, szellő borzolja, pipacs és szarkaláb színezi, pacsirta éneke zeng fölötté és a nap sugara olyan vígan táncol rajta, akár csak a tenger égszínű hullámain.

Szent Péter és Pál napján hajlja legmélyebbre fejét az ereti búzakalászs. — régi szokások szerint addig senki sem kezdett aratásón. A búzaföldek lehajtott fejjü, poros vándora volt Szent Péter, — ő szenteli, áldja meg a föld legdrágább termését, az arany szemű búzát.

De mellette áll Szent Pál is ezen a napon, — a nagy tudású Saulból lett lángeszű apostol, a „római polgár”, aki a ringó búzatablák helyett, örökéletű bölcs leveleivel az emberi szívek vetését boronálta, gyomlálta, iratta égi asztalokba.

Szent Péter és Pál napja egyik leghőbb és legjelentőségesebb ünnepe az esztendőnek. A Szent Péter emlékével és áldásával megszentelt búzakeresztek kincse szellős gabonásokban várja a telet, hogy akkor is legyen vértképző, erősítő, élető táplálékunk. — mikor a veteményes kerteket és a gyümölcsfákat hó és jég borítja. Szent Pál vetése pedig — az iskolai tanulás és tudás. Ezen a napon adják ki a legtöbb iskolában a bizonyítványokat. Erre a másik termésre vigyázzunk éppen olyan féltő gondal, mint a kenyertető búzára. Ne szórjuk a szélbe azt, amit az iskola oktatása — néha talán gyermekeinken keresztül — eljuttat hozzánk. Gyűjtsük össze, őrizzük meg, mert eljön egyszer az életünk kerijét, gyümölcsét beborító tél is. — jó ilyenkor, ha a lelkünk gabonása tele van arany színű égi gabonával. Ha nem kong az ürességtől, a céltalanságtól szívünk kincses kamrája, hanem nyugodtan nézhetünk a halál utáni feltámadás örök tavaszra elé...

Szent Péter és Pál napján ki szoktak sétálni az emberek a mezőre, hogy megnézzék az „áldást”. Ezen a napon talán csillogóbb a búza aranytengere, kékebb a búzavirág, pirosabb a pipacs és zengőbb a pacsirta dala. Ezen a napon talán a napsugár is melegebb, mert általa üzeni Isten a rögtörő, verejtékező, felhőshomlokú földfiának:

— Na, úgye, hogy nem kell félned, nem kell bússólnod! Ugye, hogy szerettek!

Cs. E.

Agyonlöttek Mexikóban egy kommunista képviselőt

Mexico Cityből jelentik:

Véres politikai merénylet tartja izgalomban Mexico lakosságát. Fabio Altamera képviselőt, a szocialista szövetség szélső balszárnyának vezérét pénteken éjszaka agyonlöttek. A tettét egy ismeretlen fiatalember követte el, aki állítólag jobboldali szervezethez tartozik. Altamera a szövetséghez való közeledés előharcosa volt. A lapok szerint bizonyos, hogy politikai bosszúról van szó.

Altamera képviselőt abban a pillanatban gyilkolták meg, amikor feleségével vacsorához ült. A gyilkossággal Vasquez Vela közoktatásügyi minisztert gyanúsítják s megindították ellene a vizsgálatot. A miniszter kijelentette, hogy nyugodtan néz a vizsgálat elé, mert az csak az ő ártatlanságát fogja igazolni.

A bécsi nemzeti érzelmű érettségizett diákság és a népront hívei hatalmas utcai verekedést rendeztek. Párizsból jelentik: Pénteken véres verekedés volt a diáknegyedben. A Szt. Mihály körút egyik iskoláépületéből az utcára lódult egy nagy csapat leérettségizett diák, akik sikeres érettségijük öröme nemzeti kokárdát viseltek. Az utcán szembetalálkoztak a néparcvonal kb. háromszáz hívével, akik el akarták távolítani a nemzeti színű kokárdákat. Erre általános verekedés támadt, s amikor egy rendőr is beavatkozott, a verekedők a melléktutóba menekültek. A zavarók a járőreket is összeverték és megrugdosták. Sok kávéház kerthelyiségében összetörték az edényeket és berendezést. Több, mint 30 ember megsebesült. Attól tartanak, hogy újabb összetűzés lesz még a nemzeti érzelmű diákság és a népront hívei között.

Roosevelt újra elnökjelölt. Philadelphiából jelentik: A demokratapárt egyhangulag Rooseveltet jelölte az elnökválasztásra.

MIELŐTT
KIRÁNDULNI megy,
érdeklődjön az IDŐ-
JÁRÁS felől!

IME EGYES FÖRDK ÉS NYARALÓK DÍJTÉTELE

3 perc 8-21 óra között

Sinaiá - Bucuresti	.. 40 lei
Călimănești - Bucuresti	60 "
Băile Herculane - Buc.	60 "
Sovata - Bucuresti	.. 60 "
Vatra Dornei - Buc.	.. 60 "
Tusnad - Bucuresti	.. 40 "
Ocna Sibiului - Buc.	.. 60 "
Constanța - Bucuresti	.. 60 "
Bălcic - Bucuresti	.. 60 "

40% Kedvezmény 21 óra után

A város felett kék az ég — Sinaiában vagy Constantján azonban lehet, hogy fekete fellegek gyülekeznek, vagy megfordítva. Erről könnyen meggyőződhetik: hívja fel az illető helység telefonközpontját és Önnek azonnal pontos és figyelmes felvilágosítással szolgálnak. A Telefonszolgálatok és a legnégyebb fávadások árán igyekeznek a fürdők és nyaralók telefonszolgálatát az előfizetők érdekei és főként a román turistaság szempontjából megjavítani.

SOCIETATEA ANONIMĂ

ROMÂNIA DE TELEFONIE

A négus Genfben be akarja bizonyítani, hogy nem futott el, mert alkirályt hagyott hadsereggel Abessziniában

— Uj hadjáratra pénzt kér a négus a Népszövetségtől —

Londonból jelentik: A Daily Express szerint a négus megbizolta kedden játsza ki utolsó útkártyáját. Ez egy levél, amelyet repülőgépen hoztak pénteken Genfbe, a szudáni határ közelében levő Gore, nyugatabesszini faluból. A levelet Volde Sadik írta, akit a négus elutazása előtt Abessziniá alkirályának nevezett ki. A levél az Imru herceg vezetése alatt álló abesszin hadsereg tevékenységéről számol be. A négus, aki a levelet több genfi kiküldöttnek megmutatta, azt hiszi, hogy az meggyőzi a Népszövetséget az abesszin kormány létezéséről és népszövetségi kölcsönt kap fegyvervásárlás és új hadjárat megindítása céljából.

A Népszövetség közgyűlése kizáróan az abesszin ügyvel fog foglalkozni.

Londonból jelentik: A Times tudósítójának genfi jelentése szerint a Népszövetség valószínűleg bizottságot küld ki, mely javaslatot terjeszt elő a Népszövetség reformjáról. Valószínű, hogy a francia kormány jelentést dolgoz ki és a Népszövetség reformjára olyanirányú javaslatokat tesz, mint amilyeneket Blum legutóbbi beszédében érintett.

A hét semleges állam képviselőinek pén-

tek este történt megbeszélésén hír szerint a megállapodásra jutottak, hogy helyesebb lenne a Népszövetség alapokmányának újabb értelmezése, mint az alapokmány átalakítása.

A Morning Post genfi jelentése szerint a Népszövetség Tanácsa péntek délutáni zárt ülésén csaknem kizárólag a Népszövetség reformjával foglalkozott, bár ez nem is szerepelt napirenden. A tanácskozás eredménye az lesz, hogy a Népszövetség közgyűlése kizárólag az olasz—abesszin ügyvel foglalkozik majd.

AFRIKÁBAN IS TERJED A SZTRÁJK. Az arab szövöművek több ezer munkása csütörtökön bérkövetelések miatt beszűntette a munkát, de a hatóságok közbelépésére pénteken reggel újra munkába állottak. Délben váratlanul ismét kitört a sztrájk és a munkások a gyárba érkező rendőröket közáporral és vasrudakkal dobálták meg. Este a munkások eltorlaszolták magukat a gyárban. Szombat reggel a rendőség rajtaütött a munkásokon és kiűrtette a gyárat. Több száz sztrájkoló ellenállást kísérelt meg. Az összeütközésnek 80 sebesültje és 1200 letartóztatottja van.

Megnyilt a modernül átalakított

BÁNFFY-FÜRDŐ

TOPLIȚA Mureș megye

vasutállomástól 1 km. távolságra

26 fokos természetes gyógyhatású melegforrás, uszoda, napfürdő, tennisz, kettős verseny tekepálya

32 kellemes szoba — elsőrendű konyha.

Napi pensió százalékkal együtt:

június, szeptemberben egy személyre	170 Lei,	két személyre	290.
július, augusztusban	210	„	360.

A magyar parlamenti csoport tiz éves pártirodája

— Rövid riport a küzdelmes, nehéz munkaköréről —

Bucuresti. Július 1-én lesz tiz éve annak, hogy a Magyar Párt parlamenti csoportjának bucaresti irodája fennáll. Ez idő alatt összesen 21735 ügyet intézett. Ezek legnagyobb részét a pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozó ügyek teszik ki, amelyek után mingyárt az állampolgársági s az egyházi és iskolai ügyek következnek. De igen nagy a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó ügyek száma is, s általában alig van olyan területe a politikai, közigazgatási, gazdasági és közművelődési életnek, amelyen a pártiroda tizéves fennállása óta ne intézte volna a hozzáfordult ardeali magyarok ügyeinek egész tömegét.

Az iroda belső, hogy úgy mondjuk magánélete is elég nagy és viszontagságos multat mutat fel. Először a Strada Poincaré utcában rendezkedett be, de két évvel később már tágasabb helyiségbe költözött, a Strada Transilvaniei utcába. Az az elgondolás vezette úgy látszik a pártot, hogy ennek az utcának, ha nem is központi fekvésű, megvan az az előnye, hogy az északi pályaudvaron Bucarestbe érkezők könnyen megközelíthetik. Ez azonban nem vált be a gyakorlatban. A magyar képviselők és szenátorok épüget, mint a közönség is, központi elhelyezését pártirodát óhajtott, s Willer József főtitkár, az iroda megszervezője és vezetője be is költöztette azt a Strada Clemenceau-ba. Természetesen itt nem lehet olyan tágas és célszerű helyiségekre szert tenni a rendelkezésre álló összegből, amilyenek a kisebb eső városrészekben könnyen megkaphatók. Az iroda kényelmetlenül kezdte érezni magát, mire Willer megint felszedelődött és a Calea Victoriei, a MICA hétemeletes palotájában vett ki irodának és főtitkári lakásnak való helyiséget, amelynek többek között megvan az az előnye, hogy két lépcsőházból is van bejárata.

Sokan tréfákat kovácsolnak a pártihelyiségről e tulajdonságával kapcsolatban. Rosszmájúan *rókalyuknak* nevezik, amelyből mindig el lehet illanni a másik kijáraton, ha a bennlévők valami kellemetlen zaklatástól akarnak szabadulni. Hát az tény és való, hogy a kellemetlen és céltalan zaklatások esetei elég gyakran előfordulnak a pártirodán. Vannak tűrhetetlenül követelőző, lármás és makacs emberek, akik sokszor a magyar érdekekkel semmi vonatkozásban nem álló ügyeikkel, nagy magyarságukra hivatkozva kitartóan és el nem utasíthatóan igénylik a maguk számára a pártiroda egész munkabírását és minden elképzelhető támogatását.

A főtitkár itt, a főtitkár ott,
a főtitkár mindenütt.

Az ilyenektől menekülni, vagy kevésbé irodalmi kifejezéssel élve: ezek elől meglógni nemcsak érthető és méltányolható, hanem egyenesen magyar közérdekű cselekedet volna.

De a pártiroda alkalmazottainak nincs ilyen trükkökre szükségük. A felek fogadásának mondhatnám klasszikus stílusa fejlődött itt ki. Valósággal élvezet végighallgatni, milyen tájékozottsággal adnak itt felvilágosításokat komoly, hasznos és emberi, helyesebben bucaresti számítás szerint eljárható ügyekben s milyen türelemmel magyarázzák meg az ügyünk elvesztésébe beenyugodni nem tudó vagy lidérceket kergető magyar testvéreknek az utánjárás céltalanságát.

Viszont pechek tényleg történnek a pártihelyiség kétkijáratu volta miatt. Mindenki tudja, hogy dr. Willer József képviselőt nagyon nehéz megtalálni és még nehezebb olyan időpontot kifogni, amelyben a főtitkár nyugodt és hosszabb tárgyalásra kapható. Folyton uton van, mindig elfoglalt. Néha berobog az iroda felőli bejáraton, hamarjában ad négy-öt utasítást, amit az iroda alkalmazottai csak emlékezőtehetségük és gyorsirókérségük vég-sőkig fokozásával tudnak megrögzíteni, előkeresést három-négy aktát, esetleg sebtiben lediktálja egy nagyon fontos beadvány egy részét, vagy egy levél néhány kényesebb természetű mondatát, még lefolytat pár telefonbeszélgetést is, kicsit veszekszik, ha valami kifogásolni valót talál, de rögtön utána kedves, szíjorkázó ötleettel engeszteli ki a tisztviselők sértett önérzését — mindez megvan öt perc alatt s már viharzik is tovább, a lakás felőli kijárat felé, ki tudja, melyik minisztériumba.

Máskor meg észrevétlenül a lakás felőli bejáraton jön haza, bent az elnöki szobában dolgozik s ugyanazon az uton siet el ismét, sokszor anélkül, hogy bárki a házbán tudomást szerzett volna otthonlétéről.

Már most a panaszos ardeali magyar, aki nagy utat tett, hogy személyesen beszélhessen a pártiroda vezetőjével, nem ismervén a helyzetet, esetleg az iroda felőli előszobában lesi Willert, be se jelenteti magát, hiszen — gondolja — a képviselő urnak ugyanis ezen az előszobán keresztül kell elhaladnia, ha elmegy hazulról... sokan bizonyára úgy ravaszkodnak, hogy jobb is, ha nem tudja Willer, ki várja őt az előszobában, mert akkor esetleg elfoglaltságára hivatkozik s elhárítja a személyes megbeszélést... vár tehát a jó vidéki türelmesen... s mit tesz Isten, a főtitkár éppen akkor egyet gondolt és a lakása felőli lépcsőházon át ment ki a városba...

Máskor még ravaszabb akar lenni a jó ardeali atyafi, hiszen ha bajban van az ember, még sulyosabb eszközökhöz is folyamodik az agyafurtság módszereinél... és a lakás felőli lépcsőházban áll őrt, vár egy órát, kettőt, négyet s közben Willer rég elrohant az iroda felőli kijáraton.

Tanulság: Az ember szépen bemegy az irodába, megmondja a titkárnak vagy a titkárisasszonynak, hogy kivel óhajt beszélni, azok

készségesen bejelentik, s ha a körülmények megengedik, a személyes tárgyalás okvetlenül keresztülvihető.

A rókalyuk-szerű berendezkedés tehát nem ravasz elgondolás, hanem a modern bérpaloták kellemes építészeti adottsága.

Sok hivatal van, amelybe bizonyos ellenérzéssel lép be az ember. Nem annyira a hivatal természetén, mint a hivatalnokok magatartásán mulik az ilyesmi. A Magyar Párt bucaresti irodája ebben a tekintetben a legkellemesebb helyek közé tartozik. *Csupa szives, művelt és kedves emberek ülnek itt az íróasztalok mellett.* Valami fölényes, tiszta és jóakaratu áttekintés érezhető itt a dolgok, emberek és események fölött. Csak akkor veszítik el fővárosias fölényességüket, ha magyar gondok foglalkoztatják őket. Akkor tudnak lenni aprólékosak, kicsinyesek is.

A jóízű csevegés s az enyhén fulánkos, de azért szelid bölcsességű pletykázás nagyon élvezetes perccé töltheti itt a látogató, ha olyan időpontban toppan be, amikor enyhül az irodán a főnöki ellenőrzés szigora, vagy a hajszolt munka feszültsége...

„Képviselő úr, ha Isten ismer...”

De néha drámai jeleneteknek vagyunk tanui a pártirodán. Időnként megtelik a helyiség az ardeali magyarok egy-egy kategóriájával, amelyet ép valamely kormányintézkedés sújtott, vagy amely helyi tulkapásoknak esett áldozatul. Egyszer székely földművesek háziszóttosbe öltözött barna csoportjai gomolyognak fel a Calea Victoriei uti palota lépcsőjén. Máskor vasutasok vagy tanfériak ütnek tanyát az iroda világos, egyszintű falai közt. Legutóbb az elbocsátott postások kétségbeesett panaszaitól volt hangos a helyiség. Mind egyikük külön elmondta a maga baját és szívszaggató volt az esdeklésük:

— Képviselő ur! Ha Istent ismer, tegyen valamit az érdekében.

S ott vártak nap-nap mellett az előszobában, lesve Willer visszahérkezését a közlekedési minisztériumból, ahol Franasovici miniszter választ ígért a pártnak a postások elbocsátása ügyében benyújtott emlékiratára.

S midőn Willer délben vagy este szzal jelent meg az irodában, hogy a miniszter ismét másnapra, vagy harmadnapra halasztotta a döntést, — szinte fellelegzettek mindig, mert úgy érezték, hogy ismét nyertek egy kis időt, amelyben legalább remélhők lehet.

Látni kellett a vértelenné vált arcokat, a kibuggyanó könnyeket, hallani a felcsukló zokogást, midőn Willer az elbocsátottak nagyobb részére kedvezőtlen válasszal visszerkezett. Ilyen pillanatokban sirtalmházzá változik a derűs világításu, Calea Victoriei uti pártihelyiség.

Egyre gyakoribb vendégei az irodának az ardeali felekezeti tanárok, akik inspektorok vádjai alatt álló intézeteik sorsáért remegnek s lelkészek, akik az iskolafenntartó egyházi hatóság képviselőiben jönnek fel a fővárosba, hogy résztvegyenek a közoktatásügyi minisztérium mellett működő állandó tanács tárgyalásán, amely iskolájuk léte vagy nemléte fellett dönt.

Délután szoktak lenni ennek a Consiliul permanentnek a tárgyalásai, öt óra tájban indul el a plébános vagy a református tiszteletes a minisztériumba, valamelyik képviselő vagy szenátor kíséretében, aki a tárgyaláson a védő szerepét látja el.

A képviselőn nem igen látszanak az izgalom jelei. Edzettebb már, mint ahogy a temetkezési vállalkozót nem hatja meg a gyászinduló... A faluja magyar iskolájáért aggódó lelkész arcára azonban kiül a válságos helyzet teljes átérzése.

S míg oda vannak, a várakozás izgalmas perccé éljük az irodán. Végre, rendszerint a késő esti órákban felpattan a fehér irodajutó. Egy pillantás az érkezőkre és már tudjuk, mi az eredmény. Komor tekintet, lehajlott fő, mély sóhajlás: elveszett. Ragyogó, boldog, megkönnyebbült mosoly: meg van mentve.

Az utóbbi időben egyre gyakoribbá válik a gyászmenet-szerű bevonulás a pártirodára a consiliul permanent sorsdöntő tárgyalásai után.

És egyre gyakrabban térnek vissza a képviselők és szenátorok is bosszusan, csüggedően, az ardeali magyarság jövője iránti mély aggodalommal a képviselőházi ülésekről, a minisztériumi közbenjárásokról, felsőbbirósági vagy bizottsági tárgyalásokról egyaránt.

Az iroda elkönnyveli a szomorú tényeket s kitart, dolgozik tovább.

Jávör Béla.

HIREK

Központi munkaszervezés, kiadóhivatal és előfizetés feljelölti helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Bullidán: Egész évre 300, fél évre 200, negyedévre 120, egy hónapra 30 lea.
 Magyarországon: Egész évre 30 P., fél évre 20 P., negyedévre 12 P., egy hónapra 3 P. vasárnap és ünnepek 20 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Sok helyen eső, élénkebb északnyugatra forduló szél, a hőmérséklet kissé süllyed.

Zürichi zrlát. Párizs 20.27 egynegyed, London 15.36, Newyork 306, Brüsszel 51.65 fél, Milánó 24.20, Madrid 42, Amszterdam 208.20, Berlin 123.40, Bécs — schilling 57.20, Prága 12.70, Varsó 57.80, Belgrád 700.

Zomora Dániel nagyprepost gyémántmisés pap. Saját tud. Az albaiuliai egyházmegye meleg, bensőséges és ritkaságában menő ünnepre készül. **Zomora Dániel** nagyprepost, eddigi általános püspöki helynök július 13-án fogja ünnepelni pappá való szentelésének 60-ik évfordulóját. A ritka ünnepségre a távol betegeskedő főpásztor, gróf **Mailáth G. Károly** legutóbbi körlevelében meghatározottan hívja fel egyházmegyéje papságának figyelmét. **Zomora Dániel** 1909 óta általános helynöke gróf **Mailáth G. Károlynak**, tehát csaknem 30 esztendő óta, a legnehezebb időkben volt segítő munkatársa a nagy egyházmegye kormányzásában. Agg korára való tekintettel a gyémántmisés főpap most kérte püspökhelyettesi minőségétől való felmentését, amit a megyefőpásztor mélyszégyen hálijának tolnácsolása mellett adott meg.

Lapunk lelkőzelebbi száma a **Péter és Pál ünnepe** miatt június 30-án délután fog megjelenni.

A Római Katolikus Népszövetség Orvosi Szakosztálya a nagygyűlés alkalmával másodszer ül össze. Ezúton is felhívja tagjainak szíves figyelmét, hogy gyűlést július 3-án (pénteken) d. u. 4 órakor tartja a katolikus gimnázium 1. sz. termében. A gyűlés tárgya: beszámoló az elmúlt munkaévről és a további teendőkről megbeszélés. Igen fontosnak tartaná a Népszövetség és a szakosztály vezetősége, hogy nemcsak a tagok jelennek meg teljes számban, hanem minden nagygyűlésen résztvevő orvos, illetve orvostanhallgató. A vezetőség kéri a tagokat, hogy a kartársak között ilyen irányban propagandát kifejteni szíveskedjenek.

Bezárták a magyar parlamentet október hó 20-ig. Budapestről jelentik: Pénteken délután a magyar országgyűlés mindkét házában legfelsőbb kormányzói kéziratot olvastak fel, amely a jelenlegi ülészakot berekeszti s ugyanakkor az új ülészakot október 20-ra hívja össze. Egyben jelentik, hogy a kormányzó Gómbös miniszterelnöknek egészsége helyreállítása céljából további 6 heti pihenőszabadságot engedélyezett.

Materny Imre oradeai evangélikus főesperes-lelkész 40 éves jubileuma. Az oradeai evangélikus egyház július 5-én tartja szentelt lelképásztora Oradeán eltöltött 40 évi szolgálatának jubileumát, a rendes istentisztelet keretében. Az ünnepségen résztvesznek az egyházközség főesperesei és lelkészei, élükön **Fint Lajos** aradi superintendenssel, aki az istentisztelet végén vacsorát fog osztani. Urvacora után, ugyancsak a templomban, díszközgyűlés lesz, melynek keretében az egyházi és világi kiküldöttek üdvözlőn fogják a jubiláris lelkészt. A templomi ünnepség után társasbéd következik a „Kék Macska” vendéglőben, melyre a jegyet — a résztvenni óhajtok — megválthatják **Hegedűs Ottó** Bulv. Regele **Ferdinand** 1. sz. alatti üzletében, jul. 4-ig. Az egyház híve: és az ünnepezt tisztelői részére a meghívók már szétküldés alatt vannak. Ha valaki nem kapná meg a meghívót, de igényt tart rá, ezirányú óhaját közölje **Hegedűs Ottó** üzletében.

Báró Korányi Sándor tanár kitüntetés. Budapestről jelentik: A kormányzó báró **Korányi Sándor** egyetemi tanárnak, az elsőosztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Panszentelés az oradeai székesegyházban. Vasárnap, jun. 28-án **Piedler István** megyéspüspök az oradeai székesegyházban 5 fiatal levitát szentel áldozópappá: **Babics László, Gampe Károly és Gyulay Ödön** egyházmegyei növendékeket, **Fazakas József** Jézusársasági és **Faragó F. János** minorita növendékeket. A lélekemelő szertartás 10 órakor kezdődik. Ez alkalomból a „Panszentelés szertartását” magyar nyelven külön füzetben is kiadták. A füzet a székesegyház előtt 5 leiert kapható. **Babics László** primiciáját az olosighi plébánia-templomban tartja Péter és Pál napján d. e. fél 10 órakor.

Horthy magyar kormányzó átadta Gómbösnek a legnagyobb magyar kitüntetést. Budapestről jelentik: **Horthy** magyar kormányzó Nagytábornok meglátogatta a betegszabadságon lévő **Gómbös** magyar miniszterelnököt. A magyar hivatalos lap pénteki száma közli, hogy ezalkalommal **Horthy** átadta **Gómbösnek** a magyar érdemkereszt nagykeresztjét, amelyet eddig csak **Muscolini, Schuschnigg, gróf Bethlen István és Serédy Jusztián** hercegprímás kaptak meg.

Meghalt Stere Constantin. Bucuresti. Saját tud. **Stere Constantin** péntek este fél tíz órakor, bucovinai birtokán levő villájában meghalt. **Stere** 71 éves volt. Három hete volt ágyban fekvő beteg s állapota csütörtök éjjel fordult válságosra. Vasárnap temelik.

Az eltévedt golyó megsebesített egy munkásasszonyt. Cluj. Saját tud. Különös szerencsétlenség történt a várostól 5 kilométerre fekvő **Someşeni** község előtt. **Todea Voitca** nevű munkásasszony férjével és gyermekével az országúton haladt. Someşeni közelében leültek az útszélre pihenni. Egyszerre az asszony azt vette észre, hogy a testéből vér folyik. A férfi azonnal orvosért szaladt, aki megállapította, hogy egy mészérelt golyó eltévedt fegyvergolyó fúródott az asszony csípőjébe. Erődekes, hogy az asszony semmit sem érzett, dörrenést sem hallottak. A gyermek, aki anyja ölében ült, sértetlen maradt. A vizsgálatot az ügyben még szombaton délelőtt lefolytatták és megállapították, hogy a falu túlsó végén a oszondörök veszett kutyák üldöztek a többesór rálöttek. Nincs kizárva, hogy az 6 eltévedt golyó-juk sebesítette meg a munkásasszonyt.

LABIZZADÁS

biztos szere a Csanda-fele **PODEOL**

Lábvíz után a lábat bepodeolozva azonnal megszűnik a legerősebb lábizzadás, égető érzés, pöfedség. A kibésett lábat meggyógyítja, a bőrt puhán tartja, a járást végtelen könnyűvé, szagtalanít. Kapható gyógyszerárban és drogériában. Készíti Csanda gyógyszerár, Oradea.

Zágoni Dezső előadása Oradeán a Hegyi Kulturházban. A Hegyi Kulturház folytatja oktató és szórakoztató előadásorozatát. Hétfőn **Péter és Pál** ünnepén délután pontosan öt órai kezdettel **Zágoni Dezső** „A család”-ról tart előadást.

Egy ütéstől visszanyerte látását egy háborúban megvakult ember. Londonból jelentik: Különös módon nyerte vissza látását **Fraub Doherty** háborús rokkant, aki a világháború során megvakult. Az egykori tiszt barátja kíséretében egy kávéháza ment s amikor a biliárd asztalok előtt haladt el, az egyik játékos a dákóval úgy fejbeverte, hogy elájult. A kávéházban nagy izgalom támadt, sokan meg akarták verni a biliárdozót, aki leültött egy hadirokkantat és a biliárdozó jobbnak látta, ha megszöki. Néhány perc múlva a hadirokkant magához tért s megrendülve vette észre, hogy lát. Most egész Londonban keresi a biliárdozót, hogy köszönetet mondjon neki.

Elítélték a Discom két emberének gyilkosait. Cluj. Saját tud. A vultureni gyilkos cigányok ügyében — akik a Discom dohányszétosztó kocsisát és fiát meggyilkolták és kirabolták — szombaton délelőtt 10 órakor hirdették ítéletet a cluj-i törvényszék. **Szilágyi István** és **Lingurar István** kétféle gyilkosságért életfogytiglani fegyházra, **Varga Sándor** és **Mailát Péter** kétféle gyilkosságban való részvételért 4—4 évi fegyházra ítélte a törvényszék. Az ítéletet megfellebbezték.

Négy Roosevelt az amerikai tengereszek élén. A napokban elhunyt **Roosevelt Henry** Latabre, **Roosevelt** elnök rokona, tengerészeti államtitkár, a negyedik **Roosevelt** volt, aki betöltötte ezt a tisztséget. **Roosevelt Theodore**, mielőtt elnökké választották, 1897 és 1898-ban a tengerészet államtitkára volt. Ugyancsak ezt a tisztelet töltötte be a mostani elnök **Wilson** elnöksége alatt. Végül a most elhunyt **Henry Latabra Roosevelt Franklin Delano** elnöksége alatt. Igazi tengerészeti dinasztia!

Băile Episcopești

(Püspökfürdő)
 Oradea mellett.

600 év óta használják eredménnyel 42° C. kénes rádiumus hőforrásait, rheuma, köszvény, csusz ischiás valamint női bajok ellen **iszapfürdő,**

iszappakkolások. Villany, szénsav fürdők, szakorvos felügyelete mellett.

I. oszt. teljes penzió, szálloda, háromszori étlapszerinti étkezés, gyógyfürdő vagy hullámfürdő,

Június és szept. 180 lei naponta

Julius és aug. 220 lei „

II. oszt. penzió 125 lei „

Gyermek p. 12 évig 100 lei „

50 százalékos uti kedvezmény visszautazásnál.

Elsőrangú tánczene. Cursalonban minden este tánc. — Ortodox kóser étterem.

Románia egyetlen **hullámfürdője**

Feljegyzések

A csehszlovák nép külföldön élő töredékét aranykönyvet nyitottak adományok számára, melyekkel a nemes adakozók kulturális céljait elő akarják mozdítani. Az első adakozó **Benes** köztársasági elnök volt, ki az alapítvány aranykönyvébe a következőket jegyezte be:

„A más országokban élő csehek és szlovákok azok közé a sajtózálogos nemzeti csoportok közé tartoznak, melyeket a háború utáni nemzetközi rend teremtett meg. Hű polgárai az államnak, melynek kötelessége tartoznak, ugyanakkor azonban nem felelnek meg annak a népek kulturájáról és életéről, amelyből származnak. Együtt kell dolgozniuk a környezettel, ahol élnek, barátokat kell szerezniük egykori hazájuknak, valamint népüknek s gondoskodniuk kell arról, hogy a mi nemzeti kulturánknak szellemét közvetítsék és méltóan képviseljék...”

Ezzel az érdekes nyilatkozattal egyidejűleg híreket közöl a prágai sajtó, hogy a lengyel-országi cseh iskolaegyesület a **Matica skolstva** cseko újabb jelentős eredményeket ért el: számos új cseh iskolát építettek s a népiskolák láncolatát. **Wolhymában** egy cseh mezőgazdasági szakiskola egészült ki.

Csaknem egyidejűben mondott a kulturális közösség gondolatáról igen államhű és nyugodt hangú beszédet **Henlein** a csehszlovák németek vezére. „Mit képzel tulajdonképpen **Henlein** a kulturális közösség alatt, melyet a német kultúra anyaországáról ápolni akar?” — kérdezi a beszédet megjegyzéseivel kísérvé a prágai kormányzat hivatalos lapja a **Prager Presse** és élesen elítéli a **Henlein** állásfoglalását.

Az ilyen cserepek mutatják a legjobban: az európai lélek összetört fűköt, mely sehogysam tudja az egésznek förtelen képét mutatni. Súlyos ellenmondások ütköznek ki a leggyeszerűbb kérdésekben s minden egyetlen, legfőbb gondolatot követel, mely irányítsa és elrendezze a gondolatokat. (Skin.)

A tábla Burticanét felmentette a férjgyilkosság vádjá alól. Cluj. Saját tud. A cluj-i ítéletábla szombaton reggel 9 órakor kezdte meg **Burticané Pintilescu** **Victoria** bűnpörének tárgyalását, akit férjének megölésével vádolva, a törvényszék gondatlanságból okozott emberölés címén egyévi elzárásra ítélte a férjgyilkossággal vádolt asszonyt. **Ilea Liviusz** táblaí főügyész kérte **Radulescu Olga** helybeli és **Matei** **Mária** bajamarei tanárnő kiküldetését, továbbá azt, hogy a téparrancsnökságtól tiszti szakértők kiküldetését kérjék a polgári fegyverszakértők közé. A védők a tárgyalás megtartását kérték. A tábla a védők keresetének helyt adott s déli 2 órakor ítéletet hirdetett és **Burticanét** bizonyítékok hiánya miatt fölmentette a férjgyilkosság vádjá alól. Az ügyész az ítélet ellen fellebbezett.

Módosították Budapest telefonhálózatát. Budapestről jelentik: Péntek éjszaka 12 órától az egész budapesti telefonhálózatban az eddigi öt számjegyes rendszerről a 6 számjegyes hívószámra tértek át.

LOTERIA DE STAT

„COLECTURA OFICIALĂ

Az Allami Osztálysorsjáték hivatalos elárúsító helye!

Sucursala Oradea (volt Ilescu)

Bulevardul Regele Ferdinand, 11 (Casa Naționala épületében)

Vegye, vagy rendelje meg szerencsés számú sorsjegyét, mert ez a leg-
rövidebb út, hogy **milliomos** legyen. Postacsekkszám: 80159

A romániai kegyes-tanítórend felvételi pályázatát hirdeti. A kegyes-tanítórend ez évben csak baccalaureatusi vizsgát tett ifjakat vesz fel. A rendbe belépni óhajtok folyamodványukat 1936. július hó 15-ig (Piarista Rendfőnökség, Cluj, Str. Duca 5. címre) terjesszék be. A folyamodványhoz az alábbi okmányokat kell csatolni: 1. Keresztlevelet, bérnyomtatást, állami anyakönyvi kivonat és állampolgársági bizonyítvány. 2. Erkölcsei bizonyítvány az intézet igazgatójától, vagy hiteltanárától. 3. A baccalaureatusi vizsgáról szóló bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó szerzetes-tanári pályára testileg alkalmas. 5. Szülői nyilatkozat arról, hogy beleegyeznek gyermekük pályaválasztásába és tőle anyagi támogatást nem várnak.

C. Kortész Ella temetése. Budapestről jelentik: Pénteken délután temették a farkasréti temető halottas házából a magyar színház nagy halottját, Góthné Kortész Ellát. A temetési szertartást Ravasz László református püspök vezegyezte. A Vigszínház igazgatója és tagjai nevében Roboz Imre, a budapesti Színház Szövetsége nevében Kortész Dezsa alelnök, a pesti színház igazgatók nevében dr. Bárdos Artur, a színház szerzők egyesülete képviselőit pedig Csáthó Kálmán elnök beszélt a sírnál.

GYERMEKNYARALTATÁST VÁL-LALUNK REMETEN, pompás magaslati levegőn. Gondos felügyelettel. intézeti rendszer szerint. Jelentkezni lehet: Oradea, Str. Vlahuta 22. balra 2. ajtó.

* **Podcol lábapoló és lábizzadás** ellent szer. 30 év óta van forgalomban. hatása tökéletes. Lapunkba megjelent hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Az üzletben felrobbant puskanor súlyos szerencsétlenségét okozott. Egerből jelentik: *Mittelmann* Simon vaskereskedő üzletében nagymennyiségű puskanor felrobbant. A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy befartak a szomszéd épületek ablakai, a falak pedig megrepedtek. A kereskedő, annak fia és leánya, valamint az utcai járókelők közül ötven megsebesültek. A robbanás okát még nem sikerült megállapítani.

Súlyosan elítélt részvénytulajdonosok. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényeszköz kötvényvesztés büntetése miatt Grünblatt Ferenc Mátvás budapesti tőzsdetulajnos 2 évi fegyházra, büntőrsáit 1-3 havi fegyházra ítélte. Grünblatt és társai százezres tételekben csempészték az országból és az országra a részvényeket. Ezen a manipuláción őriását keresett a pesti éjszakai élet pendlizi közbe tartozott. Érdekes, hogy a legnagyobb magyar filmsiker, a „Meseautó” című filmben szereplő gépkocsit Grünblatt tulajdonosa volt.

Előtte a gépkocsi utasát a bosszuálló szekeres. Satu-Mare. Saját tud. Repka Jenő balamarei nyugalmazott bányaaltszáz gépkocsit fogadott és Simon Imre cavnici mészáros társaságában Baia-Spirera ment. Az országuton beérték Visovan Ioan maramuresi fuvaros szekereit, amely az út közepén haladt a gépkocsi nem tudta megelőzni. Mózes Jenő vezető eltkölt, de Visovan nem engedett utat. Mózes az út szélére hajtott, de az autó hátulsó kereke az árokba csúszott. Ez Mózes annyira felingerelte, hogy a fuvarost alaposan megpofozta, aztán az autóval elvágatott. A felpofozott Visovan dühében az autó után lött. A golyó az ártatlan Repka Jenő hátába fúródott és a mellén jött ki, de a kórházban szerencsésen felgyógyult. A lövöldöző Visovant a satumarei törvényeszköz huszonnyolcnapi fegyházra ítélte.

A szabadfürdés első áldozata Satumare megyében. Saját tud. Csütörtökön délután Odoreu községben Molnár Géza tíz éves fiu társaival a Somere ment fürdeni. Elsőnek ugrott a vízbe, elmerült s már csak holtan húzhatták ki a habokból.

Oradea új fővegyésze. A közegészségügyi miniszterium az oradeai egészségügyi laboratorium vegyészeti főnökévé dr. Ghimicescu Gheorghe vegyész mérnököt nevezte ki folyó évi június 1-1 kezdettel, a nyugdíjba ment Szeberényi Antal helyébe, aki évtizedeken át példaadóan látta el fővegyészi tisztét. Az új vegyész főnök a lasi egyetemen az orvosi és gyógyszerészeti fakultáson az élelem-vegyészeti tantárgynak volt a tanára és a Román Királyi Akadémia „Gh. Lazar” állami nagy prémiumnak valamint Párizsi nemzetközi borhivatal prémiumának birtokosa s mint szakíró is megbecsült névvel rendelkezik.

* **Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet már most felvesz elemi, Goidu liceum és felekereskedelmi iskolába járó rendszeres bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondos felügyelet, naponként többször csoportos és egyéni korrepetálás, jó ellátás és állandó orvosi ellenőrzés. A hely biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiúnevelő intézet igazgatója. Oradea, Str. Bratianu No. 7.

A magyar kereskedelmi miniszter Rómába utazott. Bécsből jelentik: Winchler István magyar kereskedelmi miniszter bécsi tárgyalásai befejezés előtt állnak. A miniszter szombaton este utazik tovább Rómába, hogy ott is megbeszélje a két ország árucsereregalmát érintő kérdéseket.

Az „Arany lista”. Az Egyesült Államok képviselőházának egy bizottsága egy listát állított össze, melyet az amerikai közvélemény „Arany lista”-nak nevezett el. Az elnevezés megokolt, mert a lista azoknak a neveit tartalmazza, akiknek a jövedelme 1934-ben meghaladta a 15 ezer dollárt. A lista hosszú névsora azt bizonyítja, hogy Amerikában van még pénz bőven. A lista első helyén Hearst Randolph áll, az amerikai sajtókirály, de a következő húsz helyett Hollywood csillagai okkupálták.

Kiesett a Ferencváros a KK-ból. Prágából jelentik: Huszonöt ezer néző előtt meglepő eredménnyel végződött a második Slavia-Ferencváros Középeurópa Kupamérkőzés. A három gólos előnnyel induló zöld-fehérek a prágai pályán nem bírtak a nagy lelkesedéssel játszó Slavával s 4:0 (2:0) arányú vereségük a KK-ból való kiesésüket jelenti. Az első félidőben Vacek és Vitlacik lökték a gólokat. Ez az eredmény maradt a második félidő 38. percéig, amikor Vitlacik újabb gólt lő. A megzavarodott Ferencváros sorsát Horaknak a 42. percben lött gólia pécsettette meg.

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajudó házassági problémáinak egyik érdekes esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ara 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvtályunkban.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
„Serviciul Economic”
ad. No. 45452—1935.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința celor interesați, că termenul pentru înaintarea cererilor pentru obținerea unui loc de casă în „Cartierul funcționarilor” se prelungește până în ziua de 10. Iulie 1936.

Se comunică todată, că cererile înaintate în baza publicațiunei cu No. 45452, din 17. Decembrie 1935, sunt valabile și la această împrietărire.

Oradea, la 25. Iunie 1936.

Presedintele Comisiei Interimare:

J. Dancea.

Secretar General:
Dr. Vostinar.

* **A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárgaság, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelylepedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosi világ azért nyilatkozik a legnagyobb elismeréssel a magyar Ferenc József vizről, mert hatása izgékony bélrendszerű egyéneknek is megbízható és rendkívül enyhe. Az orvosok ajánlják.**

A nyári zárórak Oradeán. A munkaügyi inspektorátus közli: Az összes oradeai üzletek folyó évi július 1-től augusztus 31-ig délelőtt 13-16 óráig vagyis 1-4-ig zárva tartandók, este pedig 20 órakor, vagyis 8 órakor zárandók. A fűszer és szatocsüzetek szombaton este 21 óráig (9 óráig) tarthatnak nyitva. Az üzletek reggel a kereskedő érdekeinek megfelelő időpontban nyitnak s alkalmazottaik a nyitás idejében kötelesek az üzletben megjelenni. Tekintettel arra, hogy vannak fűszer és szatocsüzetek, amelyek már az egész kora reggeli órákban nyitnak, ennél fogva a fűszer- és szatocsüzetek alkalmazottai reggel 7 óránál előbb munkába állani nem kötelesek. Hétfőn és pénteken az üzletek a déli órákban is nyitva tarthatnak, az alkalmazottaknak felváltva, úgy mint eddig, megfelelő előidő engedélyezendő.

Éjszaka kiraboltak egy magánosan élő aszszonyt. Targu-Mures. Saját tud. Vakmerő rablótamadást hajtott végre csütörtökön éjjel egy fiatalnőkirabolt. A rablók egy fiatalnőkiraboltól állt, de a rendőrségnek mar sok dolgot adott rablóbanda. Éjjel behatoltak Gyárfás Klára magánzó lakására és az egyedülálló nőt fojtogatni kezdték, míg a banda egyik tagja a szekrényeket fosztotta ki. A rendőrség a bemondott adatok alapján elfogta Benka Ferenc és Fehér László notórius gonosztevőket, akik be is vallották a rablást.

Folczay Sándor szindarabja a pesti stúdióban. Mingyárt lapunk megalapítása után néhány poctikus és tökéletes írói készsége, rátermettsége eláruló riportja után lett általános ismert s jócsengésű név a Folczay Sándoré, aki Lipováról küldte irását. Biztatások után a drámaírással kezdett foglalkozni és a pesti színházakhoz több drámáját nyújtotta be. *Július 12-én* este 9 órakor pedig a budapesti rádió fogja adni egy kis szindarabját.

Satumare megye rendkívüli kölcsönt vesz fel a satumarei bankoktól. Satu-Mare. Saját tud. Satu-Maren megyepalota épül, amelynek munkálatai a befejezéshez közelednek. A vármegyének nincsen elegendő pénze az építkezés befejezéséhez s ezért a postatakaréktól hatmillió lei kölcsönt kért, de a pénzt eddig nem utalták ki. Emiatt a munkálatokat nem lehet idejében befejezni, holott a megnyitás napját is kitűzték. Dr. Ardelean Octavian vármegyei prefektus magához kérette a nagybancok képviselőit, akikkel közölte, hogy a vármegyének hárommillióes rendkívüli kölcsönre van szüksége. A bankok még nem adtak határozott választ.

Szekekésői úszóruhákat

Hogyan öltözködjünk a „garden party”-ra?
H. K. Kérdésére feleletünk a következő: Fekete, sötét vagy világoszürke zakett. Fekete vagy sötétszürke egyszoros felöltő. Egyszoros mellény, ugyanolyan szövetből, mint a kabát, vagy egy- vagy kétszoros pikemellény. Viselhető egyszínű mellény gyapjuszövetből. Sötétszürke vagy fekete alapon fehéresikós nadrág a fekete zaketthez. Világoszürke zaketthez ugyanolyan szövetből, mint a kabát, alsó felhajtás nélkül. Cilinder. Fekete vagy szürke zaketthez világoszürke cilinder viselhető. Keményített vászon- vagy pikemellő fehér ing keményített szimpla kézzel. Vagy feketesávos, keményített vagy puhamellő ing, szimpla vagy dupla kézzel. Hegyessarkú, szárnyas vagy dupla fehér gallér. Fehér alapon fekete vagy színes-sávos inghez keményített vagy félkemény színes vagy fehér duplagallér viselhető. Szárnyas gallér csak fehér lehet. Szárnyas gallérhoz ezüst- vagy világoszürke, aprómintás vagy sávos Echarpe, gyöngyfüvel. Duplagallérhoz ugyanolyan hosszú nyakkendő. Fehér zsebkendő. Vékony arany óralánc. Gyöngy vagy arany mell- és kézelőgomb. Ezüst vagy arany kulcslánc. Világoszürke, fehér- vagy pezegőszínű sevrőbőr- vagy vékony antilopkesztyű. Fűzős vagy gombos fekete sevrőcipő, szürke posztóbetéttel vagy félcipő. Betétnélküli cipőhöz fehér bokavédő viselhető. Fekete- vagy sötétszürkebetétes cipőhöz a betét színéhez illő harisnya. Sevrő félcipőhöz a nadrág alapszíne szerint fekete vagy szürke harisnya. Kerti mulatságra világoszürke kamgarnszövetből készült zsekket szép és könnyű viselet. Angolszágban világoszürke zaketthez egyszínű pasztelkék vagy fehér alapon kéksávos inget és fehér gallért viselnek.

Felvételt hirdet az Irgalmasrend

A romániai betegápoló Irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A Rendbe csak azok vétetnek fel, akik a 18-ik életévüket betöltötték, az állampolgárságot bírják és legalább négy középiskolai végzettségük van. Errettégi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek. A Rendbe lépni szándékozók sajátkezűleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel: 1. Keresztlevél és születési bizonyítvány. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Bérnyomtatvány. 4. Orvosi bizonyítvány. 5. Az illetékes plébános vagy hittanár ajánló levele zárt borítékban. 6. Erkölcsei bizonyítvány a világi hatóságoktól. 7. Szülő beleegyezés és a szülők részéről kijelentése annak, hogy a Rendbe lépő fiuktól a jövőben semminéven nevezendő anyagi támogatást nem várnak. 8. Iskolai bizonyítvány. Az így felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 15-ig a romániai Irgalmasrend tartományi főnöksége címére Oradea, Bl. Regele Ferdinand 27. küldendők. Oradea, 1936. június hó. A tartományi főnök.

DIAMETAN füstölőszer

elrusztítja a

háziélősdieket, poloskákat, bolhákat, tetveket, konyhasótányokat (svábbogarakat) stb.Nincs szükség semminemű készülékre!
Nincs robbanási veszély!

Használati utasítás minden csomaghoz mellékelve van

„Bayer“ I. G. Farbenindustrie Actiengesellschaft Abt.: Pflanzenschutz, Leverkusen a/Rh.
Romániai vezérképviselő: Pharma, Studerus & Co. Bucuresti I.
Str. Brezoianu 53, Telefon 3-92/86.**MAGYAR GÓG!**

(Nyisztor Zoltán könyve.)

* Irta: dr Léber János

Minden kornak megvoltak és megvannak a maga erőnei és bünei. Ezek az erények és bűnök szülik az eseményeket, viszik előre a történelmet és *karaktelizálják* a kor társadalmának lelkiségét. Minden nagy felemelkedés és minden sorsnyű bukás ezekben a korerényekben és korbűnökben leli magyarázatát.

A múlt század második felének és a huszadik század első két évtizedének „jellemző” lelkületi tulajdonságai egyrészt a nagy lendület, merészség, fejlődésre, haladásra való törekvés; másrészt az *elbizakodottság, a fennhéjázó góg, a technikai kultúra túlbecsülése*, majdnem azt mondhatnánk, hogy a technikai kultúra egyedülvalóságában való hit s ami ebből szükségszerűen következik: az elanyagiasodás, a szellemi értékek és erkölcsi erők teljes negligálása, korlátlan és fékezhetetlen élvezetvágy a legbrutálisabb önzés igénybevételével.

Ezeknek a lelki és erkölcsi elferdüléseknek; hivalkodásnak és nagyképszerűségnek, hitványaságnak és bűnnek látása készítette néhány évvel ezelőtt *Papini*, a nagy „*megettér*”, — aki, ha nem is a legnagyobb, de feltétlenül a legszellemesebb és legzseniálisabb olasz írónak számít, — hogy *Góg* című könyvében a gyilkos gúny marólugójával öntse nyakon a korlátlan gógjében felfuvalkodott és felfuvalkodottságában igen messzire és az *egyetemes kultúra, nemkülönben az egyetemes emberi boldogulás szempontjából igen veszélyes területre tévelyedett emberiséget*.

Ezt a könyvet, amely nemcsak szokatlan irodalmi alkotás, de a legélvezetesebb és a *leghasznosabb olvasmány is*, — Papini szellemének legigazibb magyar megértője és leghűbb interpretálóját, — *Nyisztor Zoltán* fordította magyarra és egyszerűbe közismertté, sőt mondhatnánk azt is: közkedvelté tette ezt a szemérmetlen nyíltsággal, szemtelen szellemességgel, *de a torz fíntor mögött halálosan komolyan gúnyolódó Góg-ot*, akiről Nyisztor szerint „maga Papini sem merne nyíltan eldönteni, vajjon a zseni vagy örült, a bátor, vagy a komisz, a humanus orvos, vagy a sadista kinzó, a világ-reformáló kemény gesztusa, vagy a rombolás angyalának gúnyos grimáza teng-e túl benne.”

Az olvasók tömegében megnyilvánuló és a lelkes fogadtatás izzó elismerésében felmért sikeren felbuzdulva, vagy talán méginkább *egyéni hajlandóságát követve* s legsajátosabb kedvét töltve (mert nála jobban, rátermettebben, gyilkosabban senkise tudja ma a társadalmi elferdüléseket, hibákat és bűnöket ostorozni) megírta Nyisztor a Magyar Gógot és a pár héttel ezelőtt lezajlott könyvnapon prezentálta tisztelőinek és hűséges olvasóinak. A könyvnek néhány darabja megjelent már korábban is, a *Nemzeti Újság*-ban és az *Erdélyi Lapok*-ban, ez azonban semmit sem von le a könyv eredetiségéből, újszerűségéből és hatásából.

Hogy a ma annyira divatos pláziumvádnak

elejét vegye, Nyisztor bevezetőt írt a könyvhöz. Ez a bevezető talán a legértékesebb és a legjellegzetesebb része a könyvnek. A legzseniálisabb fíntor kifelé és befelé. A Magyar Góg bemutatkozása. Nem válik szégyenére a szerzőnek. Örömmel állapítjuk meg az első 2-3 oldal elolvasása után, hogy ez az első lélegzetvétel sikerült. Jó tudóre vall. Nem kell félni, hogy idő előtt kifulladás. Megállapítjuk mingyárt azt is, hogy ő maga nem torz, hanem csak a tükör, amelyben magát és korát nézi, bírálja és gunyolja. — csak az torzít. Ez is a célja: „*nagyítani, túlozni és karikirozni mindent, mert csak az ad abszurdumig vitt képeket értik meg a mai emberek.*”

Es itt mutatkozik meg a *leglényegesebb különbség* Papini és Nyisztor Gógja között. Papini Gógja maga is szörnyalak. Kérges a szíve; zilált a lelke; torz a gondolkodása. Nyisztor Gógja egészséges természet. Ellesszemű, nagy tudású, becsületos erkölcsű, tisztagondolkodású, — aki látja, bírálja, csúfolja és sokszor a nagyobb hatás és radikális gyógyítás kedvéért felnagyítja a bűnt és a ferdeségeket. *Nem csinálja, csak megállapítja a hibát és tétletet tart felette*. Es ez az ítélet mindig tiszta, igaz és fenkölt szellemű.

Eppen úgy, mint nagy olasz testvére, a Magyar Góg is véleményét mond mindenről, ami korunkban mint eszme, jelszó, érzelm, vagy mozgalom él — és hat. Azok a képek azonban, amelyekben Papini világit rá a fájdalmas tényekre és véres igazságokra, — bár zseniálisan újszerűek és végletlenül szellemesek — a legtöbbször *túl irredálisak*, nehezen érthetők és így kevésbé hatásosak. Nyisztor Gógjának megállapításai, súlyos pörölycsapásokként, *közvetlenül* hullanak az olvasó érzelmeire és értelmére. Nincs olyan ferdeség, kinövés, mulasztás vagy bűn az egyéni, társadalmi, politikai, gazdasági és művészeti életben, amelyet tollhegyre ne venne. Nyisztor Gógja egyszerűbb, érthetőbb, hozzánk közelebbálló és éppen ezért *aktualisabb* Papini Góg-jánál.

A nagy olasz mesternél sokszor *maga a kép a fontos, a fantázia, mely érdekesebbnél érdekesebb, színesebbnél színesebb, szellemesebbnél szellemesebb ötleteket talál és talál fel*. Nyisztornál sohasem a kép a fontos, hanem a *kép mögött megbúvó valóság*. Eppen azért Nyisztor könyvében több a kritika és több a realitás. *Egy-egy mellékmondatában több gyilkos gúny van, mint egy háromfelvonásos szatirában*.

Hogy mondanivalóinak *súlyosságát* emelje, — a Magyar Góg többször leveti álarcát és halálosan komoly megállapításokat ír le a filozofus moralista és essayista legszentebb meggyőződésével. Ezek a részek aztán elárulják a turpisságot. *Góg arca mögött feltűnik Nyisztor karakterisztikus arcéle és ettől kezdve az ő két*

éles átható szeme világít át a könyv minden során.

A *véleménynyilvánítás* fontosságával és előbbrevalóságával függ össze a képek összevisszasága is. Nincs bennük rendszer a szó köznap értelmében. Szeretlennül hatnak. De ez a rendszertelenség tudatos, hogy annál inkább előtűnjék a gondolati fonal egységessége. Minden cikk végén csattan a korbács. *Nyisztornál egyedül ez a korbácsütés a fontos*. Eköré kereteződik a kép s ezt tölti ki a kitalált történet izes szövege. Ez se marad csipősség nélkül. Itt is ott is bele ejt, bele rejt egy-egy borsszemet. Aki ráharap, megérzi. Akit érzékenyebb részen talál, napokig is érzi. Ha nem volna annyi rá találóak és hatásosak ezek a *sorok között elrejtett váratlan oldalvágások*, azt mondhatná az ember, hogy túl van a könyv zsúfolva kritikai szentenciákkal.

A könyv egyébként határtalanul elmés és szellemes. *Minden gondolatában patron van, mely hibátlanul robban és halálosan biztosan talál*. Stílusa egyéni, gördülékeny, színes, tárgy-, hely- és gondolatkör szerint változó. Tudatosan tisztá, meghatóan szép, fenségesen zord, csontighatóan maró és útszállóan őszinte lenni. Vannak képei, amelyek az egységes keretből kiragadva is valóságos íróművészeti remekművek (A halott város, vagy Királyi magyar munkanélküli.)

Lehetne vitatkozni ezen: *hasznos-e* az ilyen könyv, mint a magyar Góg. Nyujt-e többet is az élvezetnél. Tud-e igazán téríteni, javítani és gyógyítani. En azonban azt hiszem és úgy látom, hogy a vita teljesen felesleges. Tények bizonyítják, hogy a *mai emberre*, éppen felfuvalkodottsága miatt, a *megszégyenítés hat a legérzékenyebben és a legmélyebben*. A komoly szóval szembeszáll, prédikációt nem hallgat, érvek előtt meg nem hajol, *de ha valaki élesen, biztosan el nem háríthatóan ráirányítja tekintetét arra, hogy sokszor sok tekintetben milyen neveléses, milyen silány és alacsony gondolkodású, — tulértékelt büszkeségénél fogva is igyekezni fog már a megmutatott és a tudat alatt akaratlanul is beismert hibáktól szabadulni*.

Nyisztor egész könyvén az a félig titkolt célgondolat vonul végig, — amit egyébként a fedőlapon *Aba-Novák* stilusos rajza is gyönyörűen és jellemzően kifejez, — hogy elanyagiasodott kulturájára, a technikában és paragrafusok gyártásában excelláló észbeli képességére annyira büszke ember azért boldogtalan, azért hibával teljes, *mert nincs hite az igazságban és nincs szíve a jószágra*. Magyar Góg szerint: az emberi tökéletesség mérlegén a sziv, szeretet és jószág teljessége le kell, hogy győzze az egyébként szükséges, de sokszor rosszra használt ész elbizakodottságát és furfangosságát.

* Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „*Ferenc József*” keserűviz a gyomor- és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.

Attila és húnjai

(Budapest.)—

Attila trónralépésének 1500. évfordulója újra felszínre vetette a hún birodalom hatalmas urának emlékezetét. A legendáshírű „Isten ostorának” alakja körül sok a homály. A feljegyzések gyakran ellentmondanak egymásnak és a hún-problémát illetőleg tudományos szempontból még sok tisztázatlan kérdés vár megoldásra.

A magyar őstörténet legkiválóbb magyar kutatóinak egyikét, *Ligeti Lajos* professzort kértem meg, hogy világítsa rá a kérdés mai állására.

— Ez év őszén jelenik meg a *Magyar Szemle* kiadásában, *Németh Gyula* egyetemi tanár szerkesztésében egy *Attila-könyv*, amely a legkülönbözőbb szempontokból tárgyalja majd ezt a problémát — mondja *Ligeti Lajos*. — *Németh Gyula* a húnok utódairól, a húnok és magyarok egymáshoz való viszonyáról és a hún nyelvről, *Fettich Nándor* a hún régészetről, *Eckhardt Sándor* a hún mondákról, *Váczy Péter* Attila húnjainak történetéről ír a könyvbe, én magam pedig Attila húnjainak eredetéről és az ázsiai húnokról írok.

— A köztudat szerint Ázsiában együtt éltek a fehér és fekete húnok, később pedig az öregebb törzs, a fehér húnok ottmaradtak, míg a fiatalabb törzs, a fekete húnok elindultak hódító utjukra Európába és itt fejedelmük: Attila megalapította félelmetes birodalmát. Megfelel ez a tudomány mai álláspontjának. vagy újabb felfedezések történtek ezen a téren? — Ez a régebbi nézet már megdőlt. Sokáig azt hitték, hogy az eftaliták, az ugynevezett fehér húnok és az ázsiai húnok, valamint Attila húnjai egy azonos népet jelentenek. De most már kiderült, hogy az eftaliták indo-európai nép voltak, míg az ázsiai húnok és Attila húnjai — a tudomány mai álláspontja szerint — török fajta nép voltak. Csak a nevekben van hasonlóság. Sajnos, összefüggő nyelvmemlék egyik népről sem maradt fenn. Egy legalábbis eddig még nem találtak rá. Az antropológiai anyag is nagyon hiányos, így ennek a kérdésnek a pontos tisztázása még jövő feladata.

Honnét jöttek Attila húnjai?

— Régen izgatja a tudományos világot az a kérdés, hogy honnét jöttek Európába a húnok. Az 5. és 6. századbeli, tehát közel egykorú geográfusok és történészek inkább északról származtatták őket és a scythákkal, meg a sarmatákkal hozták őket összefüggésbe. Új fény derült erre a kérdésre, amikor a 18. században a nagy francia chinológus: *De-guignes* kínai források alapján összegyűjtötte a középpázsiai és kelet-európai népekre vonatkozó adatokat. Ezekből megtudtuk, hogy Ázsiában, a Kínai Birodalomtól északra, már a legrégebbi idők óta fogva élt egy nép, amelyet *hiung-nu* néven emlegettek. Ez a nép a Kr. e. második században jutott hatalma tetőpontjára. A *hiung-nu* nép állandó összefüggésben volt a kínaiakkal és valóságos végveszéllyel fenyegette a Mennyei Birodalmat. Ellenük épült aztán a híres kínai nagy fal.

— *Deguignes* óta minden európai történetíró azonosította a húnokat a *hiung-nu* néppel, mert amikor a *hiung-nu*-k Ázsiából végképp eltűntek — 375 körül — akkor jelentek meg Európában az első hún előőrsek és az alánok leverésével megindították a nagy népvándorlást, amelynek nyomán Attila alakja feltűnt és a hatalmas hún birodalom megalakult.

Attila ősei

— Ázsiai kutató utjai során talált valamilyen feljegyzést Attiláról?

— Nem. Ázsiában nem is lehet nyoma Attilának, mert hiszen Attila már Európában született és Ázsia szempontjából nem volt lényeges az ő európai hódítása, mert nem tartott fenn összeköttetést a másik világrésszel. Ázsiában legfeljebb Attila húnjai őseinek történetéről lehetnek feljegyzések: a *hiung-nu* népről.

— Tudunk valami bizonyosat Attila őseiről, akikről a hún mondák szólnak?

— A mondák — mondák... A tudományos kutatást illetően, *Hirth* német professzor azt állapította meg, hogy a *Turóci és más magyar krónikákban szereplő Attila családja valójában azonosítható a kínai feljegyzésekben található hiung-nu fejedelmek személyneveivel*. *Hirth* professzornak ezt a tanulmányát az orosz akadémia adta ki és megállapítását még *Radloff*, a nagy orosz turkológus is elfogadta. Ez a felfogás azonban teljesen téves, mert az

egész családja a 12. és 13. századbeli magyar személynevekből készült kései, apokrif összeállítás. Közönséges misztifikáció. Attila őseiről tudományosan bizonyíthatóan eddig még semmit sem tudunk.

A magyarság szerepe a hún birodalomban.

— Attila birodalmában ott találjuk már a magyarokat?

— Az európai hún birodalom legkeleibb szárnyában éltek a magyarok, de nem vettek aktív részt a hódításban. Később kapcsolódtak intenzívebben a húnok utódaihoz. A hún birodalom összeomlása után, az egyik hún törzs, Attila fiának, *Irnik*-nek a vezetésével új birodalmat alapított. Ez volt a bolgár-török birodalom, amellyel a magyarság hosszú és mélyreható politikai, etnográfiai, nyelvi és művelődési kapcsolatban állott.

— Ennek a kapcsolatnak a hatása alatt tért át a magyarság a finn-ugor életmódról a törökös életmódra: felhagyott a halászatból és vadászatból álló, ugynevezett „gyűjtögető” életmóddal és rátért a nomád lovaséletre és az állattenyésztésre. Ez a Krisztus utáni 5–6. században történt és ez a magasabb civilizációs körbe való kapcsolódás teremtette meg nagyobb fejlődési lehetőségeit.

— A magyarok nem a húnok utódai, hanem finn-ugor eredetű nép, csak a hún fajtaival és a bolgár-török népekkel való hosszantartó érintkezései alapján kapcsolja a köztudat már a legrégebbi idők óta fogva a húnokhoz. A magyarság fontos szerepe csak a hún utódokkal való kapcsolat idején kezdődik.

— A húnok utódai a húnoknak?

— Nem. Törökfajú nép mind a kettő és mindkét népek a neve ötörök nyelven „ember”-t jelent, de sok ázsiai törzs nevezi így magát egészen napjainkig is. Közvetlen összefüggés sincs a húnok és kúnok között, nem hogy utódai lennének a húnoknak.

A hún és mongol birodalom.

— Attila birodalmának volt olyan jelentősége, mint a későbbi mongol birodalmaké?

— Ázsia szempontjából semmi esetre sem hasonlítható a hún birodalom jelentősége a *Dzsingisz khán*-féle mongol világbirodaloméhoz, mert Attila birodalmának súlypontja Európában van és többé semmi kapcsolata nincs Ázsiával, míg a 13–14. századbeli mongol világbirodalom tervszerű hódító hadjáratokat vezetett Ázsiából Európába és európai sikerei után is megmaradt ázsiai hatalomnak és onnét intézte birodalmi sorsát. *Dzsingisz khán* európai birodalma egy ázsiai expanzió volt Európá felé, míg Attila birodalmának csupán európai jelentősége volt. Ha *Ögödei*

hirtelen halála miatt nem siettek volna vissza Ázsiába a mongol vezérek, hogy személyesen vegyenek részt a meginduló dinasztikus viszálykodásban, akkor a mongol birodalom fennmaradt volna és ezzel Európa mintegy Ázsia gyarmatává válik.

— A két birodalomnak csupán az a közös vonása, hogy mindkét esetben egy nagy hódító halála és egy virágzó kor után bomlik fel egy erős birodalom rengeteg apró országra.

— Megváltozott volna Európa térképe, ha a hún birodalom nem bomlik fel?

— Egészen elképzelhetetlen, hogy ez a bomlás nem következett volna be, mert számos ázsiai példa igazolja, hogy minden nagy nomád birodalomnál törvényszerűséggel következik be ez a felbomlási folyamat. Mind-egyik elért egy ilyen nagy virágzást, de éppen ez a körülmény: a hatalomnak egy nagyon nagy területre való szétfeszítése vonja aztán magával, szinte automatikusan, a birodalom széthullását.

— Melyek a legfontosabb felderítendő tudományos problémák Attila alakja körül?

— Tulajdonképpen végtelen keveset tudunk Attiláról és ezt a keveset is eltorzítja a köztudat, amely a mondákból táplálkozik. Európa csaknem minden nemzeténél légiószámra akadnak Attila-mondák, amelyek egytől-egyig hamis színben tüntetik fel a hún fejedelmet. Európa nyugati feleiben a barbarizmus megtestesítőjének tartják Attilát és szörnyetegeknek mondják a húnokat. A hún szó egyértelmű náluk a vandállal, a pusztítóval. Jellemző erre, hogy a franciák a világháború idején, amikor legforróbb volt a németgyűlölet náluk: húnoknak nevezték a németeket, mert ennél sörnyűbbet már nem is tudtak rájuk mondani. Ez a tévhit a legyőzött nép pszichológiájából fakad. Kétségtelen, hogy minden hódítás erőszakkal jár, de a húnok és Attila korántsem voltak olyan fenevadak, amilyeneknek a legyőzöttek és azok utódai feltüntették.

— Attila és a húnok körül a legfontosabb tudományos feladat az volna, hogy kiderítsük, milyen kultúra, milyen nyelv uralkodott Attila udvarában? Milyen szerepe volt itt a bizánci és a gót kultúra mellett az ázsiai kultúrának? Mert hogy ez az említett két kultúra fontos szerepet játszott Attila körül, az kétségtelen. Erre vonatkozólag három fontos szerző feljegyzéseire támaszkodhatunk és bizonyíték az is, hogy Attila neve gót nyelv, gót nyelven „*Atyácskát*”-t jelent az *Attila szó*. Számos hún főember neve ugyancsak gót nyelvű. Kétségtelen viszont, hogy a tipikus hún kultúra és a hún nyelv is szerephez jutott a fejedelmi udvarban, de e szerepnek a bizonyítékait még fel kell kutatni. Ugyanígy tudományos megállapításra szorul még Attila dinasztiájának története és egyéni életének, valamint halálának pontos körülményei.

RÓNAY MARIA.

Pólyázóverseny Amerikában.

Ezen az érdekes versenyen egészen szokatlan módon az édesapák versenyeztek abban, hogy ki tudja gyorsabban bepólyázni kisgyermekét. A győztes egy négygyermekes apa volt, aki tizenhat másodperc alatt pólyázta be kisfiát. Képünk baloldalon egy gyakorlatlan versenyző a biztonság kedvéért egy kis foxi kutyán próbálja ki ügyességét.

A szamariai asszony

Irta: Francois Mauriac

A nagy francia katolikus regényíró legújabb munkájában egy új Jézus életével ajándékozta meg a világot. Irodalmi szenzációként ható könyvének egyik finom részletét itt közöljük.

Ezekben a napokban egyenlenség támadt János és Jézus tanítványai között. János Szálím közelében keresztelt. Jézus ugyan maga nem keresztelt, de keresztelni hagyta tanítványait, akik több embert vonzottak magukhoz, mint a Keresztelő. Főnséges szavakkal iparkodott János övéinek feltámadó feltékenységét lecsillapítani: „Akié a menyasszony, az a völgyény; a völgyény barátja pedig, aki mellette áll és hallja őt, örvendő örül a völgyény szavának. Ez az örömem most beteljesedett. Öneki növekednie kell, nekem pedig kisebbednem.”

És mégis az Ember Fia hagyott szabad teret neki. Hogy Galileába térjen vissza, Jézus a Jordán mentén is haladhatott volna, ahogy ezt a legutóbbi utjánál cselekedte, hisz majdnem minden zsidó ezt az irányt választja, gondosan kikerülve Szamariát, az átkozott és megvetett vidéket, amióta asszír gyarmatosok bálványait hurcolták oda. De a szamariai nép még gonoszabbat cselekedett, befogadott egy Jeruzsálemből elűzött, lázadó papot és ez olárt emelt a Garizim-hegyen.

Ha Jézus mégis azt az utat követte, amely a szamariai kalászkok közt haladt, azért tette ezt, mert egy lélekkel akart találkozni, amely ugyan nem volt kevésbé bemooskolt, sem jobban hajlamos a hívó szóra, mint a többiek; és mégis érte és nem másokért lépett az Ur az ellenség földjére. Az első lélekért, aki majd szembe jő vele és akit majd arra fog használni hogy sok más lélekhez is hozzáférjen. Elcsigázva ült le a kút szélére, amelyet Jákob ásott, nem messze Szikar városától. Tanítványai élelmet vásárolni mentek, s ő arra vár, hogy visszatérjenek.

Az első lélekre vár és ime, egy asszony jön feléje, Jézusnak lett volna elég oka, hogy ne szólítsa meg. Hiszen nem illik, hogy egy férfi így az uton egy asszonyhoz beszéljen. Még hozzá ő zsidó volt, ez meg szamariai. És végül ő, aki ismeri a szívet meg a testet is, jól tudja, mi rejlik e szép külső mögött.

Az Isten-Ember ráemelte szemét erre a szegény asszonyteremtényre. Ő, a Végtelen Tisztaság, akinek nem kellett a vágyat szomorú és aljas formában megölnie, azért mégis csak ő a megtestesült vágy, mert ő a megtestesült szeretet. S most ennek az asszonynak a lelkét akarja; erőszakkal és mohón, várakozás és halasztás nélkül, még itt, még e pillanatban. Az Ember Fia akarja birtokába venni a teremtményt. Hiába volt bűnnel fődött: ágyas, akit hat férfi birtokolt és az, akivel most az életét megosztja, az nem férje neki. Jézus felszedi amit talál és felhasználja az elhullottat is hogy az ő országa eljöhessen. Most rátekinthet és tudja már, hogy ez az asszony ma még hatalmas keríti egész Szikart az ő nevében és Isten uralmát fogja Szamariában megalapítani. Egész éjszaka azon tördött, hogy megértse Nikodémust, a törvénytudót, hogy megértse vele, mit jelent meghalni és ujjászülni. S az asszony, akit hat férfi birtokolt, egy pillantás alatt megérti majd, amit a teológus felfogni nem tudott. Jézus az arcába néz: nem azzal a megmérő fölénnyel, amelyet az erényesek éreznek a szerelemre adott leány előtt, de könnyed bocsánattal még kevésbé. Egy lelkét lát, az elsőt, aki szembe jött vele és erre a lélekre szüksége van. Így hullik át a napsugár a szemébe dobott üvegserépen és láng szökik fel s lángban áll az erdő.

Hat óra van és megülő melegség. Az asszony hallja, hogy szólnak neki. Ez a zsidó szólítaná meg? Igen, ez mondja: „Adj innom.” Egyszerre tréfás-kacéron válaszol az ismeretlennek, akinek arca veritékkel fődött:

— Hogyan? Te kérsz entőlem inni, aki szamariai asszony vagy?

— Ha tudnád az Isten ajándékát és hogy ki az, aki neked mondja: adj innom, talán te

kérted volna őt és ő élő vizet adott volna neked.

A szamariai nem érti ezt a szót, ezt a váratlan, egyenes rohamot, de homály takarta lelkébe behatolt már az Ur, titkon, ahogy a tolvaj lopódzik. És éreznie kellett, hogy körül van zárva mindenfelől, hogy ez az ismeretlen, akinek verejtékes arcát látja és szürke porral fődött lábát lenn a földön, már a lelkét foglalta el s hogy ennek az élő áradatnak nem lehet ellenállni. Meghökkenve hagyta abba a könnyed tréfálkozást és egyszerre gyermekmód kérdezett, ahogy asszonyszokás:

— Uram, nincs is mivel meritened, a kút pedig mély. Honnan vennél hát élő vizet? Csak nem vagy te nagyobb Jákob atyánknál, aki nekünk e kútat adta, amelyből ő maga ivott és fiai és jóságai?

Jézusnak nincs veszteni való ideje, egyszerre a teljes igazságot tárja fel válaszában.

— Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik; aki pedig abból a vízből iszik, melyet én adok neki, soha többé nem szomjazik mindörökké, hanem a víz, amelyet én adok neki, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.

Az Ur szavát szösz szerint kell venni... Mert ime, sokan hitték, hogy megrészegülnek ettől a víztől és csalódtak, nem ez volt az a víz, amelyről Jézus beszélt, mert miután ittak belőle, újra szomjúság gyötörte őket. Az asszony azonban így felelt:

— Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam s ne járjak ide meríteni.

— Menj, hidd el az uradat és jöjj ide.

Jézus az egyszerű szíveket mindig ugyanazzal a módszerrel győzi meg. Ezt használta Nathanaellel szemben is, amikor azt mondta neki: „Láttalak a fügefa alatt”. Így mutatja meg nekik, hogy az életüket ismeri vagy inkább, hogy bennük, lelkük legmélyén lakozni képes. Ezért, mikor a szamariai azt felelte: „Nincs uram”, Jézus így válaszolt:

— Jól monád, hogy nincs urad. Mert őt urad volt és akid most van, nem urad; ezt igazán monadtad.

Az asszony nem tartozott a Nathanaelek és Simonok királyi fajához, azokhoz, akik rögtön térdre hullnak és a mellüket verik. Először csak a rajtakapott bűnös nyilvánul meg benne, aki, hogy ennek a nagyon is tisztánlátó Rabbinak figyelmét elterelje, a hit kérdései közé menekszik. „Uram, látom, hogy próféta vagy” — kezdi akadozva, és nyomban hozzáteszi:

— A mi atyáink ezen a hegyen imádták Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben a hely, ahol imádni kell.

Jézus nem akar magyarázkodásokkal időt veszíteni, néhány szóval háritja el az ellenvetést. Az óra sűrű: a tanítványok jönnek már az élelemmel visszafelé, beszédjüket, nevetésüket hallani. S ami elhangzik, úgy kell elhangzania, hogy ők még ne legyenek jelen. És ez a szegény, bűnös asszony egyszerre tudja meg az igazságot:

— Eljön az óra és már itt vagyok, mikor igazi imádói lélekben és igazságban fogják

AZ ÁLOM MEGMARAD

Ha minden elveszett is a világon: jólét, öröm, dal, boldog szerelem, egy megmaradt a lélekkegyhelyen és átkísér az életen: az álom.

Villanyt ereszhetnek az emberekbe és levághatnak ártatlan fejet, az álom megmarad s a képzelet felemeli a lelkét az egzekbe.

A cél: ami nagy tömeget irányít, s amire titkon vágyik az egyén, álom. Felcsillan. S gyakran feketén árnyékolja a lélek kurtináit.

S csak művész tudja fellebenteni az álomról ezt a fekete leplet, hogy megmutathassa az embereknek mi az álomban szép és isteni.

Huzella Ódön

Ebben a hőségben

muszáj fejfájást kapni! Azonban a Pyramidon-tabletták gyorsan visszadják a kellemes közérzetet

Pyramidon

tabletta, csakis Bayer-keresztal valódi

imádni az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának. Lélek az Isten, és akik őt imádják, lélekben és igazságban kell imádniok. Az asszony pedig így felelt:

— Tudom, hogy eljön a Messiás, aki majd mindent kijelent nekünk.

Már hallani a tanítványok lépteit. És ime, hogy kinyilvánítsa azt a titkot, amelyet még nem mondott senkinek, Jézus ezt az asszonyt választotta, akinek őt férje volt és egy szeretője van. A Messiasra vártok?

— „En vagyok az, aki veled beszélek”.

Ebben a pillanatban a kegyelem világossága árasztotta el a nyomorult asszony szívet, olyan hatalmasan, hogy a kétség többé el sem tudta érni: igen, ez az elfáradt zsidó, aki a napon, a porban kóborolt és aki annyira megszomjazott, hogy egy szamariától koldult egy kis vizet, ez a Messiás, a világ Megváltója!

Megkövülve állt ott, amíg csak meg nem hallotta a tanítványokat, akik odaértek. Akkor futni kezdett, mintha lángot fogott volna a ruhája, Szikarba futott, fellármázta a népet, azt kiáltva:

— Jertek, lássátok az embert, aki elmondott nekem mindent, amit cselekedtem.

Ugy tűnik fel, mintha az Urnak, aki még mindig a kút szélén ül, mialatt az apostolok már kenyeret nyújtanak neki, nehezére esnék, hogy visszatérjen abba a szűk világba, amelyben tanítványai miatt élnie kell. „Rabbi, egyéll!” — sürgetik egyre. De az élő Szeretet, aki az imént egy asszony miatt örök valóságát mutatta meg, még nem tudott újra emberré lenni, emberré, aki éhséget és szomjúságot érez.

— Van nekem enivalóm, amelyről ti nem tudtok.

A válasz még a másik világból érkezett. Ezek a szegény emberek azonban azt képzélik, hogy talán hozott neki valaki titokzatos élelmiszert. Es nézi tágramerredt szemüket, félgnyílt szájukat és túl rajtuk Szamaria gabonáját a vakító fényben, a sárguló kalászkokat; s a kalászkokon túl fejek mozognak, emberek, akik futnak az asszony nyomán (talán a szeretője is ott van közöttük).

Es Jézus végre újból a földre száll, a szántóföldről beszél nekik, dolgokról, amelyeket jól ismernek, közmondást idéz, megnyugtatótja őket, megérteti velük, hogy ők fogják learatni, amit ő elvetett. Már emberek halászává megtette őket, most pedig emberkalászkok aratóivá.

Két napig maradt a megvetett szamariaiak között. Így adott példát az övéinek, olyan példát, amelyet hiába hirdetnek majd a többieknek a földkerekségen mindenfelé. Mert ha van valami az Evangéliumokban, amelyet az emberek legyőzhetetlen magacssággal utasítottak és vetettek vissza, ez éppen az a hit, hogy minden lélek és minden faj egyenlő értékű az Atya előtt, aki a mennyekben van.

Mikor Mussolini először jelent meg Európa hadszínterén

Írta: Kelen Imre

Montreux, június. A Dardanella-konferencia, amely pár nap után véget ért, tulajdonképpen az 1922-ben, Lausanneban tartott közel-keleti konferencia folytatása, helyesebben revíziója.

1922. november... Közvetlen a háború után voltunk — igazi békeidők voltak még!

A dicsőséges konferencia kerek nyolc hónapig tartott, a békét június 23-án, a lausannei egyetem épületében írták alá. Nyolc hónap hosszú idő, nem csoda, ha ezalatt szeri-száma sem volt a humoros és drámai mozzanatoknak. Nem térek ki annak a szobalálynak fülére, amelyet egy szerelmes követési titkár harapott le a Lausanne-Palaceban, ugyancsak elhanyagolom a török küldöttség titkárnak esetét, aki „meglógott” a delegáció kasszájával, pénz nélkül hagyta a béke igazhitű apostolait — inkább a főbb eseményeket igyekszem ismertetni.

Az előzményekről csak ennyit: a sévresi béke Törökországot kiszorította Európából, amire a törökök háborúval válaszoltak. Kemál pasha az 1922. áprilisi győztes offenzíva folyamán kikergette a görögöket arról a területéről, amelyet a béke nekik ígért és visszaállította az európai Törökország 1914-es határait. Mudániában Hamid bey fegyverszünetet kötött a görögökkel és az 1922-ben összehívott lausannei konferenciának az volt a feladata, hogy tartós békét teremtsen a hadviselő felek között. Számos megoldandó probléma mellett, amelyek közül csak a mossudi petroléumot említem, napirendre tűzték már a Dardanellák kérdését is.

A Foreign Office-nak az volt a benyomása, hogy Franciaország titokban pártolja a török követeléseket. Lord Curzon, az akkori angol külügyminiszter, ez az atlétatermetű, méltóságteljes férfi, az angol világbirodalom élő szobra, erre igen heves tiltakozó jegyzéket intézett Poincaréhoz. A következők az volt, hogy a legközelebbi párizsi találkozásukkor Poincaré, ez a kis, penészes arcú, pohos francia ügyvéd, úgy leszáldta a megtermett brit államférfit, hogy ez ott a Quai d'Orsay sirógörscsöt kapott. Miután másnap mindkét államférfi tovább utazott Lausanneba, még pedig ugyanazzal a vonattal, az egyik szalonkocsit a szerelvény végére, a másikat pedig közvetlenül a szeszekocsik mögé csatolták, nehogy Poincaré és Lord Curzon utközben találkozzanak.

Szóval épp elég feszült volt a hangulat.

Mussolini először jelenik meg a porondon

Ugyanaznap kellett Lausanneba érkeznie Mussolininak, az alig kéthetes olasz külügyminiszternek. A diplomáciai kalendárium szerint a három államférfi közvetlenül az érkezés után érintkezésbe lép majd egymással.

A párizsi gyors percnél pontosabbal futott be a lausannei állomás detektívekkel és újságírókkal teli perronjára. Kíváncsi várakozás — de a szalonkocsiból nem szállt ki senki. Suttogások, ideges futkározás, verejtékező homlokok, ezernyi lehetett, hogy valami nincs rendben és nagy a zavar a fogadtatást rendező előkelőségek sorában. Végül az egész szerelvényt, úgy ahogy volt, kitolták a lausannei állomásról valahová messze.

Mi történt?

Egyszerűen az, hogy Mussolini, aki a Simplon-vonalon érkezett, Territetnél megállította a szerelvényét és így szólt:

— En Lausanne városából ki vagyok tiltva. Addig be nem teszem oda a lábam, míg ezt a kitiltást hatályon kívül nem helyezik.

Hiába magyarázták neki, hogy az angol és francia külügyminiszter a lausannei állomáson vár rá, Mussolini hajthatatlan maradt. Lord Curzon és Poincaré kénytelen volt szalonkocsijában maradni s végül — ha a hegy nem megy Mahomethez, Mahomet megy a hegyhez — vonatjukat áttoltatták Territetébe. Itt találkozott a három főszereplő.

Lausanne városának, egy csomó berni telefonbeszélgetés árán csak pár órával később sikerült Mussolini kitiltási vézését hatályon kívül helyezni. A három diplomata késő este, auton érkezett a Lausanne Palace elé.

A hallban álltam, amikor a gépkocsi odakanyarodott a bejárathoz. Mussolini sovány fiatal ember volt, fekete redignóban s ugyanolyan fehér kamásnival, mint amilyennel végigcsinálta a „Marcia su Roma”-t. Állát dacosan leszorította, zvanakvoán düllesztette szemét az öt kémlelő újságírókra. Előre csúcsított ajakkal szállt be a

liftbe és háttal fordított az egész gyülekezetnek. A lift elindult és még egy pillanatra láttam, amint elégedetten nézegette magát a tükörben. Nyilván hallgatagon gratulált magának első diplomáciai sikeréhez.

Az igazi nagy összecsapás másnap történt, a Hotel Beau Rivageban.

Hogy mi játszódott le a három államférfi között, azt nem tudom, de Glcombe George, a kitűnő angol újságíró a tanum, hogy Lord Curzon rókaorra alatt elégedett mosollyal hagyta el a tárgyalótermet, míg a távozó Poincaré a dühtől olyan sárga volt, mint egy citrom. Az volt a benyomásom, hogy Mussolini megbosszulta a nemes lord párizsi könnyeit. Es ezzel kezdetét vette a „révanche” Versaillésért, amelynek folytatását egyenes vonalban lehet követni egészen Etiópia meghódításáig.

Lord Curzon nadrágjai

Lord Curzonnak volt egy szolgálója, aki míg ura a konferencia asztalánál ült, reggeltől-estig, folyton kimenőzött a városba, törzstagja lett a táncelviségeknél és számos gáláns ismeretséget szerzett a város széléin.

Egy napon megszólalt a telefon Curzon szobájában. A kagylót véletlenül maga a Lord emelte füléhez és egy pajzán női hangot hallott: — Halló, Kutyusem, te vagy az?

A Lord csak ezt válaszolta:

— Itt Lord Curzon, angol birodalmi külügyminiszter — és felháborodva tette le a kagylót.

A szolgáló még aznap repült, lévén pedig a Lord szörnyen takarékos ember, minden végkielégítés nélkül.

Aznap este történetesen a Lord egy nagy estélyre volt hivatalos. Miután szépen berakta fehér ingplasztronjába a gyémántcombokat és re-emekbe kötötte a fehér nyakkendőjét, fel akarta húzni a frakknadrágját, de megdöbbenve látta, hogy a bosszúálló szolgáló magával vitte a garderozszekrényből Lordágát kiegészítő összes nadrágjait. Izgatottan telefonált, ha jól emlékszem, Lord Tyrellnek, aki szintén tagja volt a brit delegációnak, hogy rémes dolog, nincs egy fia nadrágja se, azonnal kézre kell keríteni azt az imposztor szolgát!

Csakugyan fel is kuttatták az ipszét lóhalálában az egyik harmadrangú szállóban. Ut a nadrágokon, mint egy dühös tigris a zsákmánynak:

— Addig nem adom ki a nadrágokat — hajtogatta —, míg a Lord ki nem fizeti a járandóságomat!

— Vigyázzon — mondta Lord Tyrell titkárnja —, Lausanneban van rendőrség is!

* Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsav-túltengés az enyhe természetű „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

— Vigyázzon — mondta a szolgáló —, Lausanneban van villágsajtó is!

Ez hatott. Diplomáciai tárgyalások indultak meg telefonon a szolgáló és alsónadrágban várakozó volt gazdája között. A Lord engedett: kifizette a szolgálót és visszakapta nadrágját. Mehetett a bálba.

A Dardanellák hőse

Szülveszter alkalmából a Lausanne-Palace nagy estélyt rendezett, amelyen frakkban-klakkban megjelent az egész diplomáciai kar. A konfettik és szerpentinek ellenére a hangulat inkább nyomott volt.

Javában állt a bál, nagy tömeg táncolt a jazz hangjaira, amikor éjfél utáni az óra és ki-aidtak a villanykörtek.

En Garroni olasz márkí és Bristol tengerenagy, az Egyesült Államok feketetengeri hajórajának parancsnoka között ültem. Az utóbbi igen kimért modorú úr volt, vékony ajakkal, szürös szemmel, büszke arccal. Senkihez se szólt egy szót sem, csak nézett mereven maga elé, mint a Trafalgar-Square Nelsonja. Szívem mélyéből csodáltam ezt a dölyfös, tartózkodó, hallgatag tengerészt. Olykor mélyenülő szeméhez illesztette monokliját, amely ujjnyi vastag zsinóron lógott le a mellnyére. Szögletes, határozott mozdulattal az amerikai haditengerészet férfias büszkeségére vallottak.

Hát ott tartottunk, hogy éjfél utáni az óra s az Ujesztendő első percének megünneplésére ebben a nagykövetekkel és miniszterekkel zsúfolt teremben épp úgy leoltották a villanyt, mint bárhol másutt.

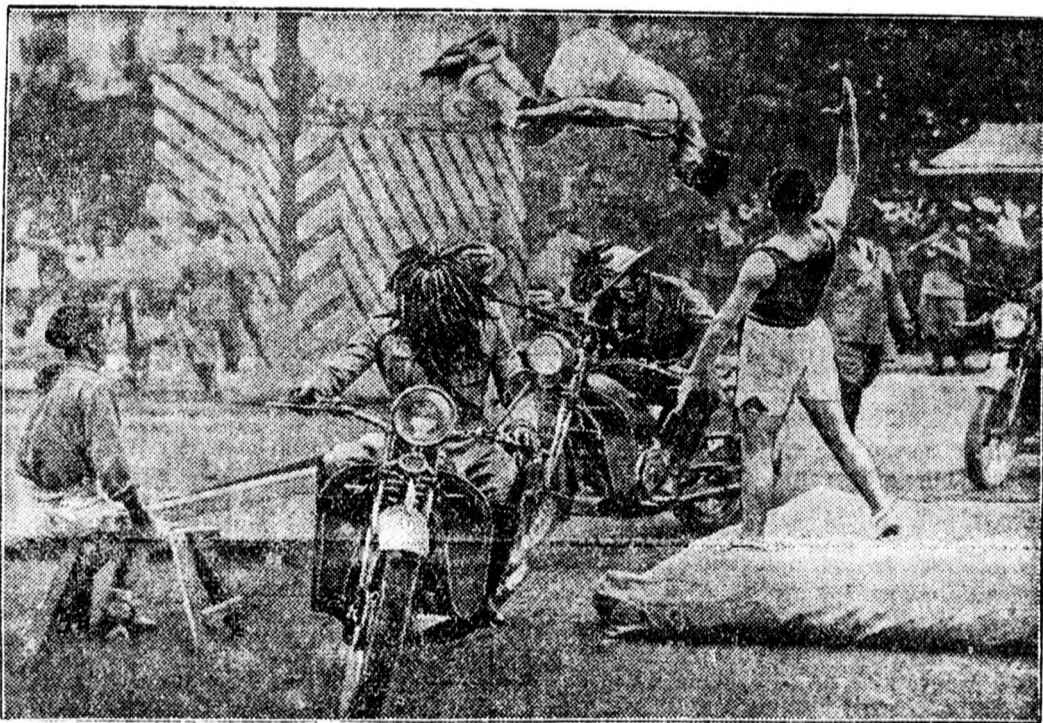
Egyszerre egy éles, kísérteties füttty hasított a levegőbe. Valóságos pánik tört ki; Garroni márkí, aki azt hitte, merénylet történt és bomba robban, majd leesett a székéről.

Nyomban felragyogott a fény és láttam, amint Bristol tengerenagy szigorúan méri végig a díszes gyülekezetet, mintha keresné azt a rossz-fizlésű frátert, aki ilyen kétes tréfát engedett meg magának.

Megint elaludt a villany és most már csak úgy zuhogtak a fűléstört fütttyentések. Amikor harmadszor ismétlődött meg ugyanez, tapintatosan figyelni kezdtem szomszédomat, a méltóságos tengerenagyot. Alig aludt el a villany, két kezét szájához kapta, amelyet hat ujjával szét-feszített mint egy cipőt a sámfával, aztán nyakát válla közé húzva, teljes erejéből füttyülni kezdett, akár egy vásott kültelki csibész.

Amikor megint világos lett, a Dardanellák hőse kidüllesztett mellettem, mozdulatlanul feszített mellettem, mintha tengerenagy hajójának parancsnoki hidjáról osztogatná utasításait; barnára sült arca, makacs álla tiszteletre kényszerített mindenkit.

Sohase mondtam meg neki, hogy kiléstem a títkárt...

Századik évfordulóját ünneplik az olasz bersaglieri csapatok megalapításának

Az olasz hadseregnek igen jelentős fegyvernemét képezik a bersaglieri csapatok, amelyek alapításának századik évfordulóján érdekes előadásokat rendeztek. Képzőművészeti tornamutatókat végeznek, még pedig a robogó motorkerékpárok fölötti léghengert. Ez azt bizonyítja, hogy a bersaglierek kitűnően képzett tornászok.

A cionizmus csődje Palesztinában

Irta: Rajniss Ferenc

Jeruzsálem történelmi falai alatt feltűzött szuronyokkal menetelnek az angol csapatok. Géppuskák, tankok, repülőgépek, rohamozó osztagok förtelmes zaja veri fel az évezredes nagy emlékek országát, lövések dörrennek a sivatag felől az új, virágzó zsidó telepek felé, kigyulladnak a vetések, égnek az erdők s a megszapordított lakosságú városokban az arab törzsek őrvongó felkelésével számolnak az emberek. Az arab sztrájk már több mint 40 nap óta pusztítja az ipart és a kereskedelmet s nem nagy a reménykedés a lázadás gyors letörésére. Jaffában, Jeruzsálemben és Damaszkuszban formális utcai harcok folynak s valami titokzatos erő hordja a hírt és a nyugtalanságot át a határon, francia és angol területekre s onnan vissza Tel Aviv felé. Az arabok nem hajlandók tárgyalni az angol főbiztossal, amíg a zsidó bevándorlást a hatóságok be nem szüntetik és Anglia hogy tekintélyét és hatalmát bebizonyítsa, felemeli a zsidók bevándorlási kvótáját... Ilyen módon sikerül a helyzetet tökéletesen elmérgesíteni. A főbiztos, hallgatója után, királyi bizottságot ígér az összes arab panaszok megvizsgálására, ha a sztrájkot azonnal megszüntetik, de a főmüfti kijelenti, hogy nem bíznak már a királyi pártatlanságban s nem hajlandók ügyüket angol fórum elé vinni. Fakhrí bej, a palesztinai muzulmán-bizottság látható feje, nyilatkozatban állítja, hogy az angol kormányzat „zsidó nyomás” alatt áll, s éppen ezért az ellenállás csak akkor érhet véget, „ha a Mindenható igazságot tesz az arab-zsidó-kérdésben”. Nyilvánvaló, hogy az arabok viselkedése sem enyhíti a súlyos válságot. A zsidó lapok a „degenerált arabok”-at szidják s egyöntetien azt írják, hogy az olaszok dühítik lázadásra a nomádokat. Az olasz sajtó felháborodva tiltakozik a vád ellen s azt állítja, hogy az egész palesztinai zsidó sajtó a szankciós politika titkos szolgálatában áll. Az angolok kényszeredetten próbálják a józan középútat tartani, vagyis betiltják az arab lapokat és a legszűkebb zsidó újságokat, sortűzeket adnak a felkelőkre s becukják a túlvérmes zsidó fasisztákat, de egyben internálják az arab vezetők szavait az egyiptomi határ mentén felállított gyűjtőtáborba és zsidó kiegészítő rendőroket toboroznak a kis angol sereg megerősítésére... Természetesen egyik fél sincs megelégedve ezzel a furcsa neutralitással s az angol tekintélyt sem öregbíti ez az idejétmúlt és eredménytelen politikai módszer. Az angol sajtó erőltetül kutatja a jelenlegi felkelés okait és megelégszik az arabs időbeli sérelmek felsorolásával anélkül, hogy hozzányúlna a bajok gyökeréhez s rávilágítana arra a letagadhatatlan tényre, hogy a cionizmus eszméi célkitűzéseit, a tökéletesen megváltozott helyzet miatt, Palesztinában nem lehet megvalósítani!...

A kétarcú angol politika

Palesztinában azért nincs rend, — és azért nem lesz soha, amíg a becsületes és egyenes politika ideje el nem érkezik, — mert az angolok, ünneplésen és szerződéseszerzőn, kétféle ígérték el a zsidók ősi földjét: egyszer az araboknak, máskor a zsidóknak — s hogy senkinek se legyen igaza, — végül megtartották Palesztinát önmaguknak...

A világháború alatt Lawrence ezredes mozgósította az arabs világot Törökország ellen s 1915 augusztus 30-án Henry MacMahon, az egyiptomi angol főbiztos ünneplésen deklarálta az arab országok teljes függetlenségét, október 25-én pedig Anglia szerződésben biztosította az arab vezéreket arról, hogy a brit birodalom „elismeri és támogatja az arabok függetlenségi mozgalmát és megsegíti őket a legmegfelelőbb kormányforma bevezetésében”... Igaz, hogy pár hónap múlva az angolok és a franciák a titkos Sykes-Picot-szerződésben felosztották egymás között az arab területeket, de ez a jámbor család csak akkor derült ki, amikor az orosz szovjet-kormány nyilvánosságra hozta a cári irattár okmányait... A közbeeső idő alatt a cionista szervezetek az egész világot átfogó, hatalmas akcióba kezdtek Palesztina megszerzése érdekében. A világháború féltelmes zajában észre sem vették az egyes országok azt a hatalmas propagandát, amely Rotschild és Hirsch kimeríthetetlen pénzforszárait, jólőre behálózta a győző államok diplomáciáját, hogy a zsidóságnak a békekötés idejében nemzetközileg elismert hazát szerezzen. Amerikában Wilson támogatta a nagy tervet s Angliában a mindenható Lloyd George, akiktől Weizmann dr. az angol hadiipar legfontosabb és nélkülözhetetlen cionista tudósa, egyetlen kégynek kérte az új zsidóország megteremtését. A zsidó Melchett lord, az angol kémiai ipar

vezére szerint, Weizmann halhatatlan szolgálatait tett az angol admirálisnak a robbanóanyagok gyártásához szükséges faszesz előállításai módszerének zseniális tökéletesítésével azokban a szörnyű időkben, amikor a tengeralattjárók elzárták Angliát a külvilágtól. A zsidóság Weizmannnak köszönheti a híres Balfour-deklarációt, amely 1917 november 2-án minden angol segítséget megígért a palesztinai zsidó haza felépítésére. A Balfour-deklaráció elvei belekerültek a török béke szövegébe s az államalapító Jewes Agency-t a Népszövetség is elismerte. Churchill fehér könyvében már úgy magyarázta az angol diplomácia a Balfour-deklarációt, hogy Palesztina éppolyan zsidó ország kell, hogy legyen mint amilyen angol ország Anglia... Az arabok sohasem ismerték el az új angol ígéret jogosságát s amikor Anglia mandátumot kapott a Népszövetségtől Palesztinára, kitört az első hatal-

MUZSIKÁLT A REGGEL

Ma dalban fogant s muzsikált a reggel.
Kacagva kelt a nap a hegy mögött
s benépesülve vig sűgár-sereggel
a szomszjas föld is fénybe öltözött.

(Aranyba mártott sok kemény rögöt.)

Acélja pengett a búzakalásznak,
mint égi lanton a halleluja
s rópa festette, mint bíbora láznak
pípcsek pirját a hajnal újja.

Ma gyermekkacaj suhant át a rőten...
...Pitypangvirágból bokréta kötött
s hogy rám mosolygott, szivárvány-szemében
jékedvet láttam s tiszta örömet.

S szivembe szent, nagy béke költözött.

Fodor Viola

mas lázadás, amelyet csak véres és erőszakos eszközökkel sikerült megfékezni. Sir Herbert Samuel, az első palesztinai főbiztos, a törvényhozástület választásait sem tudta megtartani, az arabok passzív rezisztenciája miatt. A zsidóság örült a zsidó-szárnyazású főbiztosnak, s elnevezte „az első kormányzó”-nak. Nehemias próféta óta... A tapintatlan zsidó ünnepléseket arab lázadások követték és Anglia sir Herbert leváltására kényszerült. 1929-ben kiűjték a zavarzások s lord Passfield, a munkáspárti gyarmatiügyi miniszter, egy tárgyilagos vizsgálat után, fehérvérrel védte meg a bennszüült arab lakosság törvényes jogait. A gazdag angol zsidóság felháborodva tiltakozott a miniszter megállapításai ellen s MacDonaldot csak az mentette meg a bukástól, hogy egy Weizmann dr-hoz írott levélben helyreigazította legrégebb munkatársának bírálatát...

A Balfour-deklaráció idején 60.000 zsidó élt Palesztinában, ma hivatalosan 300.000 zsidó polgára van az új hazának, hétélvéle közel 1 millió arab közé, akiknek fajtestvérei és muzulmán hitbrososai uralják az egész környező világot. Nem csoda, hogy 1929 óta, a zavarások sohasem szüneteltek teljesen. Egy fanatikus szíriai menekült, Es-Eddim-Kassim a lelke a szakadatlan gerilla-háborúknak, aki rátorította az életét a vasút-robbantásokra és a zsidó-telepek örökös nyugtalanítására. A jelenlegi palesztinai zavarás csak egy magasabb hullám, az arabs világ féltelmes hullámozásában...

Pánarabia, a siva'ana álma

Az arabok szétszaggatott hatalmas birodalmát új erők feszítik, új harcokra, az európai uraló mellen. Jemen, Saudi-Arabia, Irak, Szíria, Transjordania és Palesztina, egyformán forronganak a pánarab mozgalom tüzes kohójában. A tórképre vetett rövid pillantás bárkit meggyőzhet arról, hogy ezeket az országokat csak az imperialista törekvések szakították el egymástól, de anélkül, hogy a világháborúban kialakult új egész gondolatát elpusztíthatják volna. Palesztina és Transjordania Szíriához tartoznak s a brutális francia uralom ellen Szíriában a fiatal nacionalisták fasiszta-rendszerű szövetségét összekövészték a damaszkuszi lázadás óta bizonytalan a franciák szíriai uralma s a „nemzeti párt” keze dolgozik Palesztinában is. Anton Saadha vezérletű alatt megbékülnek egymással a keresztény és mohamedán bennszüültek s titkos szervezeteikkel beszövik

az összes angol és francia fennhatóság alatt élő arab területeket. A franciák 1930-ban megajánlották Szíriának a 25 évi nyugalmat, — innen vették a példát az 1936-os ajánlatukhoz Németország és Magyarország számára, — de Szíria fiatalsága forradalommal válaszolt. Jemenben a fiatalság a trónörökös körül csoportosul és a szíriai felkelőkkel rokonszenvezik. Jemen gazdag ország. Aranya, fegyvere és bevehetetlen hegyei biztosítják függetlenségét és harci erejét. Aden, az angol világbirodalom érzékeny idegpontja, ott fekszik Jemen déli sarkában, csak le kell nyúlni érte, ha az idő elérkezik.

Ibn Saud, a vahabíták ura, példátlanul szíves harcosa a pánarab mozgalomnak s Mekka és Medina meghódítása óta, a pánizám fanatizmus kihasználásával, bármikor megújíthatja a kalifátus elhalványodott dicsőségét, mert független, hatalmas ur a Perzsa-öböltől a Vörös-tengerig. Keletjordániának Abdullah az ura, aki a közös angol uralom és a rokonság örve alatt az angol érdekeket messze meghaladó baráti szerződést kötött Irak királyával. Ibn Saud Jemenemmel szövetségelt, Irak pedig 1935-ben megemelt támadási és barátsági szerződést kötött Törökországgal, Perziával és Afganisztánnal. Ibn Saud és Irak szerződését, Törökországon át, most már az orosz szovjet is garantálja... Az összes izlám államok rövid egy év leforgása alatt összekövészték egy hatalmas, kölcsönös szerződéses viszonylatba! Az egyiptomi wafd-párt győzelme után Ali Maher pasa, az új külügy-miniszter, azonnal megindította a barátságos tárgyalásokat Ibn Saud-dal s igen valószínű, hogy a közeljövőben újabb szerződéssel lépik meg az izlám hívei Európát. Ki csodálkozhatik azon, hogy ez a bámulatos erejű új ázsiai mozgalom forró, eleven lökettel most átcsapott Palesztinán?...
Angol érdekek

Amikor Anglia elígerte Palesztinát a zsidóság hazájának, még nem tudta, hogy milyen kincset ajándékoz cserébe Chajim Weizmann szolgálatáért. Tizenöt év leforgása alatt az afrikai és ázsiai világkép tökéletesen megváltozott. Az iraki Mossul és a palesztinai Haifa között kiépült a 2600 kilométer hosszú kőolajvezeték, s az angol-holland Royal-Dutch-Chell Co. modern tankgőzsei Haifában raktározják be az iraki petróleumot. A kőolaj miatt harcolt Anglia Ázsiában s a drága források termékeit kénytelen megvédeni az utolsó katonáig. Az elmúlt évtizedben Haifa lett a legértékesebb angol légi bázis az Irakon át Indiába vezető repülővonalon s ez a vonal az olaszok afrikai győzelmé óta halálisan fontos lett, mert a Szelei-csatorna veszélyeztetése esetén ez az egyetlen biztos angol út Kelet felé!... Szíria és Palesztina a modern technika fejlődésének arányában újra visszakapják középkori közlekedéspolitikai fontosságukat! Az autótutakat és a repülőtereket a Földközi-tenger és a Perzsa-öböl között, az arab országokban építik a leglazább tempóban.

Anglia hadügyi, közlekedési és gazdasági szempontok miatt nem mondhat Palesztináról s az arab világ roppant szorítása következtében lassan, de annál biztosabban visszavonja a cionista állam alapítására tett régi ígéreteit.

A Palesztinába beözönlött zsidóság amúgy sem teljesítette a világnak tett forró ígéreteket. Az első telepek hívt, fanatikus emberek voltak, akik tényleg vissza akartak térni a földhöz s a mezőgazdasághoz. Ma már a mezőgazdaságban elhelyezkedett zsidó lakosság is visszaözo-nlik a könnyebbnek vélt városi foglalkozásokhoz. Mértéktelen spekulációkkal hajtották fel a bevándorolt zsidók a földárakat, beteg iparágakat teremtettek, alaptalanul nagyraemelték a kereskedelmet s társadalmi szervezetükből kiburjánzott minden olyan szélsőség, amely a zsidóságot az európai diaszpórában jellemezte. Palesztina sohasem lesz alkalmas milliós zsidó tömegek befogadására s a nagyobb arányú bevándorlásra.

A nap az élet és az egészség forrása! A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani? Akar Ön valóban egészséges lenni? Ha igen, úgy napfürdőzzön. Előbb azonban vásárolja meg dr. Busányi Gyula egészségügyi tanácsos e most megjelent nagyszerű művét!

A tartalomjegyzékből: A napfény csodálatos gyógyhatása. — A napfény és a betegségek. — Hogyan napfürdőzzünk. — Óvatosság a napfürdőzésnél. — Miért napfürdőzzék az egészséges ember? — Minek tulajdoníthatjuk a napfény gyógyhatását. — A strandolás. — A légfürdőzés. — Az emberi test egészségesebb, szebb és ellenállóbb lesz a napfürdőzés által.

Ára csak 100 lei és portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

Milyen kenyeret együnk?

Írta: dr. Halász Henrik főorvos (Miskolc)

Az emberiség nélkülözhetetlen tápszer a mindennapi kenyér, amely kifejezésre jut a Miatyánk gyönyörű szövegének imájának ama kitételeiben, hogy „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!” El sem lehet képzelni az ember táplálkozását kenyér nélkül, legfeljebb valami nagy betegnek előírt szigorú diétájánál lehet szó róla, noha teljes búzalisztból vagy teljes rozslisztból készített kenyér olyan fontos tápanyag-alkatrészeket tartalmaz, hogy azokat mindennapi étkezésünkkel más tápszerrel csak igen körülményes módon volna lehetséges pótolni.

A legtöbb ember sajnos azt hiszi, hogy minél fehérebb a kenyér, annál táplálóbb, minél puhább, foszlósabb a kalács, annál értékesebb. Végtelen tévedés! Főleg mióta a malmok berendezésükkel pontosan el tudják választani a gabonaszemek legértékesebb anyagát, a héját, a gabonaszem alig valamit erő lisztes tartalmát. Hogy az emberiséget megnyomorító ezen berendezés káros hatását nem értékelik, hogy a nagyközönség ezt nem tudja, nem csodálni való, mert honnan tudná, ki világosította fel ez irányban, ki tanítja meg az embereket arra, hogy táplálkozásukra ne használjanak fehérre őrölt lisztet, mert azzal csak egészségüknek ártanak.

Hol a kenyér tápértéke?

Tudni kell mindenkinek, hogy miért olyan elengedhetetlen fontos tápszerünk a mindennapi kenyér, mi van abban, ami olyan tápláló, esetleg ártalmas. A búzának, a rozsnak a mag héjában van az értékes anyagja, abban a héjban, amit a malmok komplikált gépberendezésükkel anynyi millió ember egészségének kárára a gabona megőrlésekor külön választanak. A gabonaszem héjában van ugyanis mindazon értékes anyag és tápsó, amely az emberi szervezet ép életműködéséhez elvételül elengedhetetlen. Ezen értékes vegyi anyagoktól megfosztott fehér lisztet fogyasztjuk mi, mint mindennapi étkezésünkhöz való kenyeret, tésztákat, süteményeket, amelyeknek tápértéke a teljes búza, vagy rozsból készült kenyér, vagy tésztaneműhöz viszonyítva csak egy kis hányada az utóbbiaknak. Nemcsak jóval értéktelenebb a fehér lisztes táplálék, de egyenesen káros, mert rendszeresen szorulást okoz, elnyálkást és savakat termel a szervezetben. Azonkívül a fogazatnak ártalmas, mert a fehér lisztből hiányzanak azok a fontos ásványi anyagok, amelyek a fogakat erőssé, ellenállóvá és szuvasmentessé teszik.

A természetadta nyerstermékekkel élő népek között elég gyakori az egészségben megérett százéves öreg. A mesterségesen megromlott, agyonfőzött, süttött, fűszerezett és édesített ételek pedig idő előtt betegre teszik az embert, mert csak bizonyos életkorig tud szervezetünk ellenállani a helytelenül elkészített és fogyasztott táplálék káros hatásának. Létezik-e 40 éven túl valóban egészséges ember? Tekintélyes a száma a látszólag egészséges embernek, kinek a belső szervi, vagy működési betegsége még nem üt ki az arcára, vagy rheumája nem mutatkozik külső megnyilvánulásban, de szervezete belül már nem működik kifogástalanul, már nem emészt jól, már időnként epe- vagy gyomorhaj bántja, vagy vesehomokja, veseköve van készülőben, köztvény kezd kimozni és más száztípus oka van az elégedetlenségre, de nem panaszkodik, csak túri, míg túrheti. És mindezek a bajok főleg az u. n. kultúrembernél találhatók, aki a legagyfirtabban elkészített ételekkel él és dacára különben egészséges életre való törekvéseinek, mégis többé kevésbé beteges. Hát mi lehet ennek az oka? A helytelen ételekkel való táplálkozás, a sütéssel, forralással, kifőzéssel értéktelenné tett tápanyagok fogyasztása, amelyek csekély tápértékük mellett a jóllakottság érzetét keltik ugyan, de a belső szerveknek teherként jelentenek.

Nem a kalács az egészséges tápszer, hanem a korpás kenyér.

Nézzük csak meg az elkényeztetett, csupa finom fehér kalácson és édességeken nevelődő városi gyermekeket, milyen vérszegények, gyengén fejlettek, nyápicok, betegeskedők, ha a legkisebb szél éri őket már lázasok, köhögések és fertőző bajokra hajlamosak, pedig a legértékesebbnek tartott és a legdrágább tápszerrel élnek. Figyeljük meg ellenben a falusi gyermekeket, akik krumplics frissen fejt tehéntejen, túrón, tejfelen és korpakenyeren, a legtöbbje minden ápolás nélkül nő fel, milyen izmos emberré válnak. Helyesen jegyzi meg dr. Antolik Arnold, akinek írása tisztességére válna bármilyen tudós orvosnak, hogy: „nem megdöbbenő-e és nem ad-e gondolkodásra okot, hogy a kultúra és civilizáció ilyen istencsapással romlottverűséggel sújtja a finom falatok élvezőit? Mit kellene ez ellen tenni? A modern magyar ember tegye félre rossz táplálkozási szokásait, helytelenül értelmezett természetellenes életmódját és térjen vissza a természet által előírt egyszerűbb, egészségesebb táplálkozáshoz”.

A mai táplálkozási mód, amely által fehérjékre, húsra és állati termékekre van alapozva, belső életlami szükségességgel követeli meg az alkoholt, a dohányt és feketekávé élvezését, mint kábító élvezeti merget, hogy főleg a hús élvezete által előidézett kellemetlen hatásokat megszüntesse. A szeszivás és dohányzás elleni küzdelem tehát a hushabona leküzdése nélküli kitalástalan. Különösen a jó módban élő emberek eszik és isszák betegge magukat. Pedig az ősi, paradicsomi egészséget nyújtó isteni eledelt nem a hús, hanem a nyers kenyérmagvak és a nyers gyümölcsök adják.

Ezúttal maradjunk csak meg a kenyérmagvak méltatásánál és tanuljuk meg, hogy milyen káros hatása van a héjától megfosztott gabonából készült fehér liszt fogyasztásának. Mint már említettük, a legfőbb ásványi sókat, tápsókat a búza- és a gabonamag héja rejti magában, mely tápsók elengedhetetlen alkatrészei táplálkozásunknak. Tudni kell ugyanis, hogy az emberi testet különféle vegyi elemek alkotják, mint hidrogén, nitrogén, oxigén, mész, kálium, nátrium, magnézium, kén foszfor, vas, jód, klór, mangán és fluor. Ha vegyelemzük a különféle tápszerkeket, sőt a talajt is, amelyekben teremnek, ugyanezen vegyi anyagokat fogjuk kapni, mint amelyek az emberi testben is fellelhetők, az emberi test ezeket az elemeket kizárólag táplálkozásával veheti magához. Vajjon hányan tudják, hogy a liszt finomításával, ami a kultúr-ember találmánya, ezekből az elemekből legalább nyolcat tesznek tönkre, míg a további négyet 75 százalékban elértéktelentik? Pedig ezeknek a figyelemre alig méltított elemeknek, azok sóinak és kapcsolatainak ki sem mondhatóan fontos szerepük van az egész élő világ háztartásában és így az emberi szervezetben is. A malmok kiőrlik a liszt tápértékét s a betegesekre (egyesek szerint a rákra is) hajlamossá teszik.

Hogy fogalmunk legyen arról, mennyire értéktelentít el a malmok az u. n. feldolgozásával a teljes tápértékű gabonaszemet, utalunk arra, hogy míg a teljes rozs 11.85 százalék fehérjét és 2.1 százalék tápsót tartalmaz, addig a kereskedelemben szokványos rozslisztben már csak 5.85 százaléknyi a fehérje és csupán 0.52 százalék tápsó van.

Tehát több, mint felét veszíti el a feldolgozás folytán. Malmokban, de nagy raktárakban is igen veszedelmes ellensége a lisztnek a moly. Ez ellen a kis állat ellen éles harc folyik, még pedig a legmodernebb harcászati találmányokkal, mérgek gázokkal. Kén, nikotin, kénsav és ki tudja még hányféle borzalmas mérget, az embernek a modern malmokban szerep jut, hogy a felhalmozott áru ne szenvedjen a molykáróktól és vakító fehér legyen.

A kénsav (Hidrogénion CN) a leghevesebb hatású mérgek egyike. Néhány cseppje elegendő, hogy felnőtt embert úgyszólván pillanatok alatt megöljön. Hogy utókezelés és szellőztetés ellenére is az ilyen eljárás egyenes mérénylet az ember egészsége ellen, ugyan ki törődik ezzel ott, ahol az üzlet, vagy ahogy ők mondják, a

Ez a hat könyv a lélek hat könyve.

1. Balla Borisz: **A lélek útjai** (utijegyzetek, tanulmányok) 75 lei.
2. Tanquerey—Zumbel: **Aszketika és misztika** 250 lei.
3. Mauriac: **A Frontenac misztérium** (Posszonyi László dr fordítása) 75 lei.
4. Plus: **Isten bennünk** füzve 145 lei.
5. Gertrud le Fort: **A Ghetttóból jött pápa** (Ijjas Antal fordítása) 100 lei
6. Francis Trochu: **Az ars-i plébános.** 175 lei.

Kapható: könyvosztályunkban.

gazdasági érdekek minden mást megelőznek.

Nem elég hát, hogy a kiőrléssel a lisztet végtelenen elértéktelentítik, hanem ráadásul a megmaradt tápértéket igazán megmérgezik.

Tűz! Fogják erre a mindig jobban tudók mondani. Ki beszélt 60 év előtt táplálkozástudományról? Apáink, anyáink mitsem hallottak tápsókról, bázisokról, vitaminokról! Ettek, ittak, jól éltek és az emberiség mégsem halt ki. Hát ez az állítás igaz, de az is igaz, hogy ez az érvelés éppen mellettünk szól, mert apáink, anyáink, még inkább nagyszüleink idejében még híre sem volt a malmoknak, sem a zsemlyének, vagy fehérkenyernek. A Kényér általában fekete volt és u. n. parasztra őrölt lisztből készült! Hetekre előre süttötték.

Liebig, a legismertebb nevű táplálkozáskutató is megállapította, hogy egyetlen élelmiszert sem tesznek tápértékben annyira tönkre, mint a modern őrlési rendszer által a lisztet, a többszöri kiőrlés és átszítálás folytán. Mert éppen a legnagyobb értékű képviselő vitaminok és tápsók a korpában maradnak, amit az állatoknak adunk, míg a valódi értékétől megfosztott lisztet az ember fogyasztja el! Hogy ez így van, erről mindenki saját maga is meggyőződhet, ha megkóstol egy hetes fehér kenyeret, amely teljesen izetlen és azt összehasonlítja egy jól készített teljes őrlésű ugyanannyi ideig állott kenyér vagy jól elkészített fekete rozskenyér ízével.

A fehér kenyér fogyasztása igen nagy táplálkozási hibája a modern embernek. Áll ez különösen a szegényebb néposztályra nézve, amely túnyomóan fehér lisztből készülő fehér kenyérről, tésztafélékről és forró vízben izetlenné és értéktelenné főzött burgonyával táplálkozik s nincs is módja ezt a végtelen egyszálalú táplálkozást más táplálékokkal, így elsősorban nyers gyümölcsfélékkel ellensúlyozni.

A székszorulástól kezdve a nyavalyáknak egész sora vezethető vissza erre a helytelen táplálkozásra, így: a vérszegénységtől, egészen a tüdővészigt és egyes tudósok szerint a rákig is!

Könyvismertetés

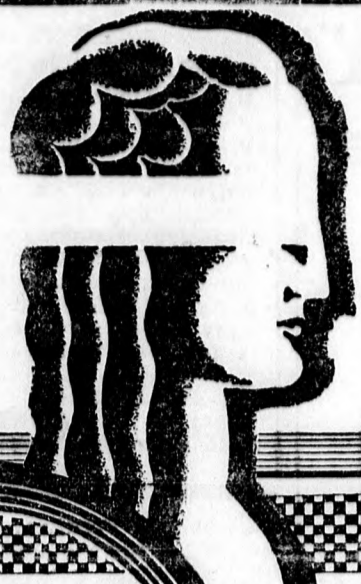
A trianoni páva

Surányi Miklós első regényének új kiadása.

Húsz évvel ezelőtt jelent meg az első kiadása ennek a regénynek, amelyet megelőzőleg a „Hét”-ben folytatásokban közöltek. A háború előtti évek vihart sejtető izzó hangulatában született meg a „Trianoni páva” — amelyben Surányi szinte a maga korának egyszóvaltalanságára keres magyarázatot, a múltban. Regényét ezzel a sorral zárja: „1831 október 25-ike volt aznap.” Ez a dátum indok, mentésge és magyarázat. Mert Surányi Miklós könyvében Domszlay János Farkas alakjában a magyar Oblomov tragédiáját írja le, akit visznek, sodornak az események országokon, történelmen keresztül, de nincs annyi elhatározó ereje, hogy egyetlen kézműdualatt változtasson a sorsom. „Széchenyi Stefi” álmodó Magyarországon akkoriban sok Domszlay János Farkas szendergett, tudományos könyvek, régiségek vagy egy fellobbanó szerelem üstökös csóvjába rejte mindazt a tetterőt, tehetséget, munkaképességet, amelynek felszításán Széchenyi idegrendszere és egész létele feláldozása árán fáradozott. Surányi Miklós regényhőse mellé a halálós nagy szerelem aranymanókját adja. Ez támogatja végig a megalázó és megszegyentető helyzeteken, — ez menti, védi a regény kaleidiszkoopererűen váltakozó színterein, Metternich Bécsben, a forradalmi Olaszországon, Lajos Fülöp polgári Franciaországban keresztül. Ez a szines és fekete árnyakkal átszőtt szerelem zárja Domszlay tragédiáját is, aki helyett a váratlan és „deus ex machina”-szerűen megjelenő halál végzi el az igazságszolgáltatást és a magyar Oblomovnak akkor sem akadt egyéb munkája, mint meghallgatni a fertőben fetregő felesége vallomását: „Szeretlek”. Surányi Miklós regényében nemcsak a tizenkilencedik század elejének divatját, külsőségeit eleveníti meg, hanem ennek a kornak lelkeket átforgató mélységeit is látta.

A „Trianoni páva” olyan hű korfestés, hogy a néhol előforduló túlzásnak tetsző epizódjai nem az író elfogultságának megnyilatkozásai, hanem a nagy regényíró és történelem-filozofus ragaszkodása ahhoz a korhoz, amelybe szereplőit és cselekményeiket állította. Ha ezen a téren van is valami túlzás, azt megmagyarázza az a körülmény, hogy a „Trianoni páva” Surányi Miklós első könyve — amelynek szépsége és érdekessége letagadhatatlan. Szomorú érdekessége még ennek a könyvnek az, hogy néhány nappal ezelőtt halt meg Surányi Miklós, aki a „Trianoni páva” óta sok nagy hírű regényt írt meg, de halála előtt megírta, hogy legelső regényéből az újabb kiadás során kinyomtatják a huszadik ezret.

Az izlées kiállítás könyv a Sziget és Wolfner R. T. kiadásában jelent meg, ára 122 lei. Megrendelhető könyvosztályunk utján.

FIGYELEM! Négy hónap alatt
77.917 nyeremény
 amelyek összértéke
289.132.196 LEI!
 Tekintse meg ezt a tervet:

PLANUL DE TRAGERE AL LOTERIEI DE STAT PE CLASE

LOTERIA 11 CONEXATĂ CU LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE SISTEM MIXT

70.000 NUMERE ÎN 2 SERII (140.000 LOZURI) ȘI 4 CLASE CU 77.917 CÂȘTIGURI

CLASA ÎNTĂIA

Tragera: 15 Iulie 1936

Câștigurile loteriei pe clase		Câștigurile loteriei-meză	
Câștiguri	Lei	Câștiguri	Lei
2	1.000.000 - 2.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
2	500.000	3	250.000
2	200.000	6	100.000
4	100.000	9	50.000
8	50.000	51	10.000
10	20.000	78	5.000
72	10.000	450	2.000
600	4.000	5598	228
4200	1.592	6198	228
4900	14.206.400	6198	7.876.344

Total 11.098 câștiguri în valoare de Lei 22.082.744

CLASA TREIA

Tragera: 15 Septembrie 1936

Câștigurile loteriei pe clase		Câștigurile loteriei-meză	
Câștiguri	Lei	Câștiguri	Lei
2	1.000.000 - 2.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
2	500.000	3	250.000
2	200.000	6	100.000
4	100.000	9	50.000
8	50.000	51	10.000
10	20.000	78	5.000
72	10.000	450	2.000
600	4.000	5598	228
4200	1.592	6198	228
4900	14.206.400	6198	7.876.344

Total 11.098 câștiguri în valoare de Lei 29.831.544

CLASA DOUA

Tragera: 15 August 1936

Câștigurile loteriei pe clase		Câștigurile loteriei-meză	
Câștiguri	Lei	Câștiguri	Lei
2	1.000.000 - 2.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
2	500.000	3	250.000
2	200.000	6	100.000
4	100.000	9	50.000
8	50.000	51	10.000
10	20.000	78	5.000
72	10.000	450	2.000
600	4.000	5598	228
4200	1.592	6198	228
4900	14.206.400	6198	7.876.344

Total 11.098 câștiguri în valoare de Lei 25.898.744

CLASA PATRA

Tragera: 15 Octombrie 1936

Câștigurile loteriei pe clase		Câștigurile loteriei-meză	
Câștiguri	Lei	Câștiguri	Lei
2	6.000.000 - 12.000.000	12	1.000.000 - 12.000.000
2	2.000.000	12	100.000
4	1.000.000	18	70.000
8	400.000	51	20.000
20	200.000	87	10.000
90	100.000	479	4.000
100	70.000	1196	909
150	30.000	11847	10.177.164
200	20.000		
4200	7.000		
28000	3.636		
32776	182.908.000		

Total 44.623 câștiguri în valoare de Lei 211.319.164

TOTAL GENERAL 77.917 câștiguri în valoare de Lei **289.132.196**

NE FUSȘON EL A ȘZERENCȘE ELŐL!
 Az Állami Sorsjáték sorsjegye a kulcs a szerencse kapujához. Minden hónap 15.-én, bárhol is tartózkodjék, éberen vigyáz Ön helyett a gazdagság felé vezető uton.
 Egész sorsjegy ára 800 lei osztályonként
 Negyed sorsjegy ára 200 lei osztályonként
200 LEIVEL NYERHET EGY MILLIÓT!

Arcchiederetése

Adás-vétel
Egy darab
 I. I. H. L. Ganz villany motor eladó. Strada Axenta Sever 3. Oradea

Eladó
 35 éve fennálló borbély üzlet. Kovács, Str. Crucij No. 9.

Jó karban lévő
 karikahajós női varrógépet megvételre keresek. Oradea, Axenta Sever 4.

Egy
 kis Singer varrógép eladó. Str. Vasile Conta 4. sz. Tóthnál.

Veszek
 mindenféle könyveket és papirt, bármilyen tárgyakat, gummi belső hulladékot, jó állapotba lévő petróleumos, fa és bádóg hordókat. Hívásra házhoz megyek. Cim: Klein Pászó Oradea, Strada B. Deleanu No. 2.

Egy
 jókarban lévő nagy ruhaszekrény és egy asztal eladó. Oradea, Str. Alexandri 32. emelet. Gubicza.

Egy jókarban lévő,
 mely gyermekkosci eladó. Oradea, Str. Leaganului No. 8.

Lakás
Kiadó
 kettő szobás udvari lakás mellékhelyiségekkel. Ujonnan festve. Nicolae Jiga 32.

Szép utcai szobák
 és olcsó udvari szobák a Str. Nicolae Zsiga 49. sz. alatt kiadók.

Butorozott szobák
 a Parcul Carmen Sylva 32. szám alatt Oradeán olcsón kiadók.

Butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopol 13.

2 szobás,
 fürdőszobás, modern lakás, parkirozott udvarban, augusztus 1-re kiadó. Oradea, Strada Densusianu No. 20.

Hűlőfélé
Figyelem
 köszönetünk csakis az ifj. Kelemen Jun. köszönetében, ahol a legjobb és legpontosabb munkát kapjuk olcsó árban. Avram Jancu-utca sarok. Piata Mihai Viteazul.

Oltárképeket,
 kétoldalas lobogóképeket, stációképeket, vászonra festve, művészi kivitelben szállít. templomokat újjáfest és aranyoz. Herling István ak. festő. Sírja, Jud. Arad.

Bevezetett élelmiszer
 üzlet, elköltözés miatt olcsón átadó. Cim: Kovácsné kalapszalom, Str. Alexandri—Milerand sarok.

Villanyerőre
 berendezett gyárhelyiségek kiadók, esetleg az ingatlan is eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 52.

Fajkutyák,
 u. m. Dobermann, Air-dale, Terriere, német juhászkutyák, Foxterriere, vadászkutyák, német drótszőrű, kaphatók: Fajkutyatenyészet, Cernăuți Juicia Vechi. (Válasz portó melléklendő.)

Nyaralás
 2000 m. magas fenyves hegyek közt, zajtalan helyen. Érdeklődni lehet a román. kat lelkész-nél, Baia-Borșa, Maramureș.

Intelligensabb leány,
 gyermek mellé ajánlkozik Str. Fabricilor 18. I. ajtó. Oradea.

Alkalmazás
Droguista segéd
 elsőrangú detaillista felvétetik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelleg alatt a lap kiadóhivatatalba kérek.

Bejárónót
 keres dr Borbély, Reg. Ferdinand 10. sz., II. emelet.

Oktatás
Zenker Margitnál
 újabb szabászati és varró-tanfolyam kezdődik júliusban. Reg. gela Ferdinand-ut 44. szám.

Román Ilceum
 V-ik osztályát végzett diák tanítványt vállal. Str. Millerand 3.

